

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, augusztus 13-án.

223. szám.

Aggodalmak.

(p—d) Szinte lehetetlen ma egyébről írni, mint aggodalmokról. Valami idegeség fogja el az embert, mintha tulbecsültük volna a magunk ellentállási képességét, amikor azt hirdettük nagybűszkén, hogy hozzánk ugyan át nem csaphat az osztrák politika szennyvesztésének. Mintha ott dübörögne már az áradás Marchegg előtt; sőt mintha Sadowának, Königrätznek a mesterei is elősietnének, hogy a gát lerombolásán fáradozzanak. Mert csak az ő koponyájukból pattanhatott ki az az idea, hogy bukni kell a kormánynak, ha ragaszkodik az alkotmányhoz és hűségesen végrehajtani készül a programot, amely törvénybe van foglalva, amelyhez a felség előzetes jóváhagyását, utólagos szankcióját megkapta.

De ne feszegessük tovább ezt a témát; legalább is idő előtt való dolog arról ma beszélni. Hiszen egynéhányszor huszonnégy óra alatt ugyanis kell valamelyes világosságnak bevilágítania ebbe a zűrzavaros szituációba. Hát ne beszéljünk erről a nagy, nagyon nagy aggodalomról, hanem azokról a kisebbekről, amelyek a miniszterelnök állítólagos terve nyomán támadtak bennünk.

A sok szó-beszéd úgy hirdeti magáról, hogy megtalálta a miniszterelnök lemondását. Arról beszél, hogy báró Bánffy Dezső 1903-ig terjedő kereskedelmi szerződés kötését akarja javasolni,

amely szerződés valójában a mai állapotok fentartását jelentené.

Nagyon tetszetős idea, mely meg-orvosolhatná a közjog parancsainak és a gazdasági érdekeknek tragikus összeütközését. Kereskedelmi szerződést abszolút állammal is köthetünk és kötünk is; ez megadná a közjognak, ami a közjogé, a mai állapot fentartása pedig a gazdasági érdekeket mégis kielégítené, megnyugtatóna.

Nem tudjuk, mi igaz ebből a hiből, mégis elég fontosnak tartjuk hogy elmondjuk róla aggályainkat.

Az első ezek között az, hogy vajjon ráállanának-e ilyen alapra Sadowa szellemei. Mert nem szabad felejtetni ily kereskedelmi szerződés megkötésének nagy politikai jelentőségét. Mily óriás hosszú vonallal gyarapodnék ama tények sora, amelyekre vonatkozóan Ausztriával mint merőben külfölddel érintkezünk. Bizonyos, hogy a status quot felölő kereskedelmi szerződés is nagy lépés lenne balfelé s valószínű, hogy a vámszövetségre vissza nem mehetnénk soha. Haladás volt az önálló intézkedés az 1898: I. törvénycikk alapján, de aránytalanul nagyobb lenne ennél a kereskedelmi szerződés.

Megjegyezzük itt, hogy a közös érdekű gazdasági ügyek terén már meg-esett egy izben ilyen változás s az törvényeinkbe is van iktatva. Az 1867. XII. törvénycikk értelmében a valuta-ügy ugyanoly természetű volt, mint a vámszövetség. De 1892-ben az új valuta-

törvényekkel ez a karakter megváltozott: akkor a valutára vonatkozóan pénz-szerződést kötöttünk Ausztriával, olyan egyezséget, amilyen fönnáll például Franciaország, Belgium, Svájc és Olaszország, a latin-unió államai között. Tehát a szerződés-kötéssel való továbbfejlesztésnek vannak már nálunk tradíciói is.

De épen azért, mert továbbfejlesztésről van szó, nagy kérdés, mit szólnak hozzá azok, akik az idők sorát visszacsavarni szeretnék. Pedig úgy tetszik, mintha az utolsó hetekben ezeknek az elemeknek nagyon megnőtt volna a bátorságuk, a harczi kedvük.

A másik oldalon meg az a kérdés, hogy mit szól ilyen megoldáshoz a magyar közvélemény? Nem fogja-e azt szemfényvesztésnek tekinteni, ha látja, hogy Marcheggén még sincs magyar fináncz. Mit fognak cselekedni azok, akikről a provizoriumot is csak annyi nehézséggel lehetett kieroszakolni? Vajjon nem támad-e olyan vélemény, mely nem ismeri el a szerződés és szövetség között való nagy államjogi különbséget? Vajjon hallgatnak-e azok a gazdasági érdekek, amelyek a valóságos külön vámterületet várják?

Ezek a politikai aggodalmak. De vannak bőven oly gazdasági kérdések is, amelyek — politikai motivumokkal vegyesen — ugyancsak meggyöttrik azt, aki a kereskedelmi szerződés ideáját hánytorgatja.

Nagy kérdés, mit szólnának ily alakuláshoz a velünk szerződött államok, a

Boldog halál.

Írta: Nansen Péter.

Beteglátogatás volt a helyőrségi kórházban. A doktorok előtt a magas, kövér főorvos igyekezett előbbre, sapkáját, katonai minőségét eláruló egyetlen ruhadarabját, hátravetve a nyakára. Mögötte, a sápadt, hosszú segédorvos, aki minden anekdotázó képességét összehozta, hogy főlebbvalójának széles homlokán eloszlassa a harag okozta ráncokat. Utána egy, a papsághoz tartozó betegápoló jött, püspökszerűen gömbölyű arcán nagy, kerek szemüveggel. Azután egy egész csapat álmos betegápoló, káplárok és egyéb jelentéktelenségek. Végül pedig egy őrmester, aki a kora reggeli órában már be volt csipve s aki csak az imént surrant be az ápolónők konyhájába, hogy valamelyik beteg Port-borából egy hosszú kortyot huzzon.

A főorvos rosszkedvű volt. Egész sereg új beteget jelentettek be nála, neki pedig kevés ideje volt, mert csaknem egész éjszakáját magán-praxisa foglalta el és aludnia kellett. Ennek következtében minden beteget szimulálással gyanúsított. Idejövet olyan nagy robajjal iparkodott föl az emeletre, hogy a korhadtt falépcsők megremegtek alatta, a betegszobába pedig úgy rontott be, mint a főorvos.

Mormogott, káromkodott és szidta a fáradhatatlanul elméskedő segédorvost, veszekedett az ápolónőkkel és könyörtelenül rendelt lázbetegnek való diétát, pezsgőfürdőt és

ricinusolajat a rosszlábuaknak és a rosszgyomruaknak egyaránt.

Aztán megnyitott a 27. számú szoba ajtaja és a főorvos kíséretével bevonult.

A főorvos egyenesen annak az ágynak tartott, amelyen egy tüdőgyulladásos beteg feküdt csukott szemekkel. Beesett arcát nagy bajusza egészen elfődte, homlokát pedig ve-rejtek borította.

— Aluszik? kérdezte az orvos bosszusan.

— Nagyon beteg, suttogetta az ápoló, mintegy mentegelve a lázban fekvőt.

— Hm, hm!

A főorvos elolvasta az ágy fejen függő táblán a reggeli és esti temperaturát. Aztán kisvártatva, egészen megváltozott hangon, suttogetta és óvatosan kérdezte az ápolót:

— Nem aludt Mads az éjszaka?

— Nem, orvos ur. Mads Hansen egész éjszaka fantáziált. Mindig az anyját hívta.

— Szegény fiu!

A főorvos néhány percig csöndesen, gondolatokba mélyedve állott a beteg ágyánál. Mikor meglátta, hogy Mads fölnyitotta a szemét, mosolyogva intett neki a fejével.

— Jó reggelt, kedves Mads! Ismer-e?

— Parancsára, főorvos ur.

— Hol laknak a szülei?

— Parancsára, főorvos ur.

— Tudja-e még Mads, mi a neve annak a falunak, ahova való?

— Ah, anyám, anyám, drága anyám!

A főorvos kíséretéhez fordult.

— Senki sem tudja Mads bajtárs szüleinek a címét?

— Nem, főorvos ur, felelt az ápoló. — Senki sincs itt az ő vidékéről. Senki sem tud róla semmit, csak azt, hogy mindig győ-törte a honvágy. Nem volt egy barátja sem a században. Egyetlen volt a falujából. Ő maga nem mondhat semmit. Hiába kérdeztük már többször.

A főorvos egy üres ágyra hajította a sapkáját és odafordult Madshoz:

— Föl tud ülni, Mads? Próbálja meg.

A jó Holm kisasszony meg ez a görbelábu ficzkó segítenek majd önnek, hogy nyugodtan ülhessen, amíg megvizsgálom. Aztán meglátja majd, hogy néhány nap múlva tökéletesen egészséges lesz és hazaküldjük az anyjához.

A főorvos végigsimogatta Mads izzadságborította homlokát. Az ápolónő és az ápoló tartották a hóna alatt fogva, az orvos meg hallgatózva tette a fülét a beteg hátára.

— Nagyon jól van, kedves Mads, fekdjék csak szépen vissza.

A főorvos e szavak után a segédjéhez fordult és azt sugta:

— Ez már végezett.

Aztán hangosan folytatta:

— Feltűnő, hogy mennyire javult tegnap óta Mads állapota. Nemsokára megint nyalka katoná lesz. Csak arra van szükség, hogy

melyeknek a legtöbb kedvezményt biztosítottuk. Nem mondanák-e: megszűnt a vámszövetség, ugyanily kereskedelmi szerződést kötöttél velünk, mint most kölsz Ausztriával, tehát mi is követeljük az Ausztriának adott kedvezményeket, tehát a vámmentes bevitelt. Ha pedig ez a követelés elmarad, nem akadnak-e majd, akik azt mondják, hogy ez a szerződés igazában mégis csak szövetség, a külföld magatartása is ezt bizonyítja.

Tegyük föl, hogy a követelés elmarad. A szerződés megkötésével hatályát veszti az osztrák-magyar monarchia általános vámtarifája, mely a vámszövetség céljaira alkotott. Ez nem baj annyiban, amennyiben a legfőbb államokkal ugyanis van kereskedelmi szerződésünk, mely a beviteli vámot szabályozza. De ennél a pontnál egy dologról rendszerint megfeledkezünk. Arról, hogy a szerződések a vámtarifa cikkeinek legföljebb felére vonatkozóan szabályozzák a vámot. Azok másik felére most az általános vámtarifa az irányadó, tehát e tarifa megszűntével a cikkek felének vámjá törvényes intézkedés nélkül a levegőben lógna. Ez pedig igen súlyos politikai és gazdasági inkonvenienziákra vezetne.

Segíteni lehetne a bajon egy kétsoros törvénnyel, mely a mai vámtarifát főtartja hatályában az önálló magyar vámterület számára. De ez meg oly nagy politikai jelentőségű tény lenne, hogy ismét csak azt kell kérdezni, mit szólnak ahhoz Sadova szellemei?

Nem szólnak arról a komplikációról, hogy mi történne akkor, ha időközben 1903-ig állana elő a szüksége annak, hogy valamely állammal kereskedelmi szerződést kössünk.

Még csak az 1867: XII. törvény-cikk 64. szakaszáról akarunk megemlékezni, melyszerint a vámok a vámszövetség tartama alatt a közös költségek fedezésére fordítandók. Mi történjék a vámokkal a szerződés tartama alatt?

rendesen táplálkozzék. Nincsen különös étvágya valamire?

Mads kifejezéstelen arccal nézett a főorvosra.

— Nem jut eszébe semmi, amit különösen szeretne enni vagy inni? Csak ki vele, ne zsenirozza magát, hiszen az állam szolgálatában van s az állam nem fukarkodik, ha egyik megvédőjének a jólétéről van szó! Szeretne egy palaczk Port-bort, Mads?

— Ne-em!

— Akkor bizonyára egy kis konyakot? Azt sem? Egy pohár sört talán? Vagy ó-bort?

Mads mindezekre a csábító kínálásokra tagadóan rázta a fejét. A főorvos hiába kezdődött kíséretétől, senki sem ismerte Mads izlését.

De ő még sem hagyta abba a kínálgatást:

— Csak egy kevés kis fantázia kell hozzá. Végre mégis csak megtaláljuk az igazit. Sohasem láttam még olyan katonát, aki ne szeretett volna valami szeszest-italfélét.

És tovább sorolta föl Madsnak a különböző borokat és grogokat, a beteg azonban nem kívánt semmit, míg azt nem mondta az orvos:

— Hát mi a véleménye Madsnak az arak-puncsról?

Mads arczán bágyadt mosoly futott végig, mintha a karácsonynak kellemes, kedves emléke ébredt volna fel lelkében. Halkan susogta:

— Igen arakot!

A főorvos arca ragyogott az örömtől.

Hogyan biztosítsuk azokat a fogyasztó állam számára?

És végezetül még egy kérdést akarunk fölvetni. Mi az a status quo? Az-e, ami ma van, vagy az, ami az új kiegyezési javaslatokba van lefektetve? Azért dolgoztunk, tárgyaltunk, hogy elveszítsük a szerződéssel, amit megnyertünk volna a vámszövetséggel?

Ezek a súlyos aggodalmak, amelyek Bánffy ischli utjának javaslatát kísérik, ha ugyan tényleg magával viszi azt a javaslatot.

A politikai helyzet.

Ma estig Bánffy Dezső még Bécsben volt s a király csak holnap fogadja kihallgatáson. De a kísérteties válság-kopogás már is jóval alábbhagyott és annyit már Bécsből is letelegrafáltak megnyugtatásul, hogy a miniszterelnök utitáskájában nem a kabinet lemondása volt. Ellenkezőleg. Ahogy mi jól sejtettük, az önálló berendezkedés iránt van valamelyes előterjesztési valója, sőt alighanem már a kész javaslatot is magával vitte, hogy a király jóváhagyását hozzá megnyerje. De ha erre most még nem is kerülne sor Ischlben, kétségtelen, hogy döntés más irányban sem fog bekövetkezni. Arról pedig, hogy a Bánffy-kabinet napjai megvolnának számlálva, épinséggel nem kell még beszélni, mert a tizenkettedik órában kitűnt, hogy a magyar kormány álláspontjának erős támogatója akadt a külügyminiszterben, aki a korona felszólításának engedve, szintén véleményét mondott Ischlben. Goluchowski ugyanis nyíltan megmondotta, hogy amikor az osztrák viszonyok annyira ziláltak, épen a monarchia nagyhatalmi érdekei követelik meg az egységes és erős Magyarország megkímélését.

Tudják ezt Bécsben is már. És a bécsi sajtó ma megint módosítja a nótáját és nem énekel a magyar kormány bukásáról. Inkább azt mondja, hogy válság nincsen itt sem, ott sem. De hát ennek csak a fele a valószínűség az osztrák kormány talán mégis biztosabbnak érezné magát, ha szintén a törvény erős várában tudna meghuzódni. Természete-

— Végre, hála Isten, kitaláltuk a Mads hajtárs guszpusát! Tehát, káplár, jegyezze: egy palaczk arakot Mads Hansen részére. Maga, kisasszony, gondoskodjék róla, hogy Mads annyi pohár arak-puncsot kapjon, a hányat csak akar, maga meg, ápoló, maradjon mellette, iganak puncsot és játszanak hatvanhetest.

A segédorvosnak, aki kötelességszerűen mosolygott, ezt mondta:

— Micsoda skandalum lesz emiatt a palaczk arak miatt! Ilyen rendelést még nem tettek dán katonakórházban!

Aztán odalépett a beteghez, megsimogatta az arczát és így szólt:

— Isten vele, kedves Mads!

Aztán fogta a sapkáját, beleszorította rövidre nyírt hajú fejébe és katonai szigorussággal folytatta a beteglátogatást.

Mads pedig egész délután arakpuncsot ivott és hatvanhetest játszott abban a hitben, hogy karácsony van.

Estefelé megkezdődött a haláltusa és az ápoló odahívta Holm kisasszonyt a haldoklóhoz. Mikor Mads meglátta az ápolónőt, fölült az ágyán s mikor odaért az ágyához átölelte és keblére hajtotta verejtékes fejét. Közben pedig egyre siránkozott:

— Anyám, drága jó anyám!

Az elvirult öreg leány szeretettel simogatta Madsot és csillapította mint egy gyermekét.

Mads boldogan halt meg. Azt hitte, hogy anyjával a szent karácsonyt ünnepli...

sen akad olyan hang is, amely még mindig veszedelmében látja a magyar kormányt és persze azért, mert az osztrák kormány máskülönben nem tudna megélni. De még ez az ujság is azért élezi ki ilyen irányban az okoskodását, hogy az osztrák németek szívének egész keserűségét kiönthesse ebben a felkiáltásban:

— Hát igazán szüksége van Ausztriának arra, hogy az egész világ lássa a különbséget és megjegyezhesse magának, hogy csak Magyarország tiszteli a törvényeket?

Ez a felkiáltás még epitafulumnak is szép volna, ha a magyar kormány ilyen körülmények közt kellene bukni. De a helyzet, legalább egyelőre, még nem olyan tragikus...

A hivatalos táviratok.

A „Budapesti Tudósító“ a mai nap folyamán a következőket jelentette:

Bécs, augusztus 12.

Báró Bánffy miniszterelnök ma reggel ideérkezett. Miután délelőtt az ő felsége személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével járó teendőket elvégezte, Kállay Béni közös pénzügyminiszterrel tanácskozott. A miniszterelnök ma este Ischlbe utazik, ahol ő felsége holnap délelőtt magánkihallgatáson fogadja. Bánffy ischli tartózkodására legfeljebb két nap van tervbe véve.

Bécs, augusztus 12.

Bánffy Dezső, aki a mai nap folyamán Goluchowski közös külügyminiszterrel értekezett és később ismételtan tanácskozott Kállay Béni közös pénzügyminiszterrel is, ma este a személyvonattal Ischlbe utazott.

Bécs, augusztus 12.

A király holnap délelőtt tizenegy órakor magánkihallgatáson fogadja Bánffy miniszterelnököt. Bánffy a Goldenes Kreuz szállóban fog lakni.

A „Magyar Távirati Iroda“ jelentése a következő:

Ischl, augusztus 12.

Gróf Thun osztrák miniszterelnök ma reggel ideérkezett, délelőtt ő felségénél kihallgatáson volt és délután fél három órakor részt vesz a családi ebéden.

Bécs, augusztus 12.

Báró Bánffy miniszterelnök ma este tíz órakor Ischlbe utazott és egy-két napig ott marad.

Bécsben és Ischlben.

(Kiküldött tudósítónk távirata.)

Bécs, augusztus 12.

Bánffy Dezső miniszterelnök a mai napon Kállay Bénivel és Goluchowskival tanácskozott. Ezek a tanácskozások azonban egyáltalán nem mondhatók elsőrangú fontosságúaknak, mert a miniszterelnök inkább csak tájékozta magát ischli útja előtt. Ischlbe Bánffy Dezső, a legilletékesebb helyről nyert értesülésem szerint, királyi meghívásra megy és ezt még Goluchowski készítette elő ischli tartózkodása idején. A külügyminiszter ugyanis Ischlben épen a monarchia nagyhatalmi érdekei szempontjából a magyar álláspont mellett foglalt állást és nyíltan megmondotta a felségnek, hogy a zilált osztrák pártviszonyok mellett egyöntetű és erős Magyarország a gravan szükség. Goluchowski azonban tartózkodott minden tényleges beavatkozástól és csak a korona egyenes felszólítására mondott véleményt. Ez az illetékes helyről nyert értesülés megfelel egyúttal azokra a gyanúsításokra, amelyekkel a külügyminisztert ischli útjáért épen a magyar ujságok halmozták el.

Bánffy Dezső egyébként már ma reggel kijelentette a hozzá forduló magyar ujságíróknak:

— Sajnálom, urak, hogy felfáradtak. Még kár a fáradsáért!

Ebből is látható, hogy a mostani ischli ut még nem hozza meg a döntést s ezt maga a miniszterelnök sem várja. A helyzet most egyszerűen az, hogy báró Bánffy Dezső a felségtől korábban nyert felhatalmazáshoz képest előterjesztést tesz az 1898: I. törvényzikk keretében. A miniszterelnök előterjesztése szerint Magyarország az önálló gazdasági berendezkedés álláspontján hosszabb, de bizonytalan időre önállóan szabályozná gazdasági viszonyát Ausztriához. Ennek az álláspontnak megfelelően ugyanis fenn volna tartható a vámszövetség közben ső fogyasztási külön vámvonallal, a kvóta-kérdést pedig a régi arányban a korona döntené el évről-évre.

A miniszterelnökhöz közel álló forrás szerint Bánffy Dezső az erre vonatkozó javaslatot egy a parlamenten kívül álló kitűnő közjogász szalmár meg is csináltatta és ha sikerül hozzá a felség jóváhagyását megnyernie, akkor szeptemberben már a képviselőház elé is terjeszti.

Ennyi az, ami bizonyos. Az újságok kalandosnál kalandosabb hírei ellenben csak annyit igazolnak, hogy több fantáziával dolgoznak, mint értesüléssel. Mese a gróf Szapáry Gyula aktiválása is. Ő reá is csak az újságok gondolnak, de vezető körökben senki. Hogy a képviselőházat feloszlatnák, arról sem tud senki. A király Ischiben semmiféle irányban sem szándékozik dönteni, csak épen alaposan tájékoztatni akarja magát a hadgyakorlatok előtt, amelyek az idén nagyon igénybe fogják venni.

Az osztrák kormánynak az a terve, hogy szeptember közepén összehívja a Reichsrathot, változtatlanul fennáll. De már készítgetik hozzá a viharfelhőket is. Bécsi politikai körökben ugyanis azt beszélnek, hogy a németek engedékenységének láttára most a csehek akarnak nehézségeket csinálni. Tőlük azonban kevésbé félnék. A csehekkel ugyanis Thun már helytartó korában is megbirkózott és alapos reménye van, hogy legrosszabb esetben is egy kis fegyverszünetet tud biztosítani, amely alatt a kiegyezés a Bánffy által kontemplált módon rendezhető lesz.

Mindent összevéve tehát Bécsben jóval optimistább felfogás mutatkozik, mint a távolabb eső magyar politikai körökben.

A bécsi sajtó felfogása.

A „N. Fr. Presse” mai esti lapjában megírja a miniszterek mai tanácskozásait s a helyzetről csak ennyit mond:

Magyarországban a Bánffy-kabinet lemondásának lehetőségéről beszélnek, sőt a válságot akutnak tartják és annak gyors megoldását várják. Itt azonban nem tartják valószínűnek sem a magyar, sem az osztrák miniszterválságot. Minden fáradozás oda irányul, hogy a magyar kormány törvényes álláspontjának megőrzése mellett olyan módot találjanak mely a vámterület azonnal való szakadását megátolja.

A „Reichswehr” valamivel hosszabban foglalkozik a politikai helyzettel és a horvát bán mums-voltát is emlegeti. Ez az újság a következőket írja:

Gróf Thun miniszterelnök tegnap este Ischlbe ment az udvarhoz. Báró Bánffy magyar miniszterelnök ma utazik oda. Ezek szerint a két miniszterelnök ott találkozik. Valószínűleg gróf Goluchowski is hozzájuk csatlakozik. Vasárnap állítólag nagy koronatanács is lesz Ischlben. Ebből és némely más jelenség-

ből arra lehetne következtetni, hogy a döntés közeleg. sőt, hogy közvetlenül az előtt állunk. Más oldalról azonban azt jelentik, hogy a döntés csak a jövő hónap elejére várható. Magyarország politikai köréit egyelőre a fenyegető Bánffy-válság foglalkoztatja. Gróf Khuen-Hedervary neve felmerül. A bánt félig-meddig szabadelvű magatartása daczára nem először állítják a magyar szabadelvűek elé mumsnak és akarva-nem-akarva ugyanazt a szerepet vette át, amelyet régebben Sennyey, a „fekete báró” játszott.

Hol tisztelik a törvényeket?

A „N. W. T.” holnapi száma Bánffy ischli utjáról cikkeznek. A monarchia helyzetéről elmélkedik s többek közt ezeket írja:

Igazán nehéz ut, amelyet Bánffy Ischl felé megtesz, mert Ischlben holnap olyan döntés történik, amely az egész monarchia sorsára nézve nagyfontosságú lehet. A két állam kormányai közt az ellentétek nem simultak el, mert nem találtak olyan módot, amelynek segítségével a két kormány álláspontját egymáshoz közelebb lehetett volna hozni. A „kedvezőlenebb helyzet” bizonyára a magyar kormányé, mert ettől elvi álláspontjának megtagadását kívánják, hogy így az osztrák zürzavar daczára fenn lehessen tartani a közös vámterületet, ha mindjárt rövid időre is. Akkor ugyanis a válság elvesztené akut élet. Csakhogy Bánffy és kollegái kitartanak a magyar törvényes álláspont mellett, mert ebben az irányban kötelezték magukat a magyar parlament előtt. Bánffy tehát Ischlbe kötött marsrutával megy, amelyet különben már régen ismer a nyilvánosság. De azért ő, mint a kiegyezés barátja jelent meg Ischlben; ám csak addig barátja, míg a törvény megengedi. Bánffyban meg van a jóakarát. Ő az adott szűk keretek közt mindent meg akar tenni a monarchia érdekében, de nem mondhat le a kormány álláspontjáról, amely a parlament álláspontja is. Ezért olyan válságos ma az ő helyzete. Ez kényszeríti őt, hogy arra az esetre, ha az általa képviselt elveket a korona nem méltányolná, ő felségének tárczáját, valamint a vele szolidáris miniszterek tárczáját rendelkezésére bocsássa Bánffynak is kell vonnia a konzekvenciákat és ha nem csálnak a jelek, akkor Bánffy ugyan mint magyar miniszterelnök utazott Ischlbe, de aligha megy el onnét mint miniszterelnök, hacsak az utolsó percében valamely kibuvót nem talál, amely adott szavával és a törvényvel összeegyeztethető. Az osztrák Babel tehát épen most készül Magyarországot is bajba hozni. A legtermészetesebb ugyan az volna: az osztrák belegséget kiiktatni, mert az oka mindennek. Hisz tulajdonképen arról van szó, hogy Thun Ausztriában parlamentáris állapotokat teremtsen, hogy így alkotmányos uton kiegyezhessen a két állam. Ezt a csehek akadályozzák meg, amikor tiltakoznak az ellen, hogy az osztrák miniszterelnök közeledjék a németekhez. Hát igazán szüksége van Ausztriának arra, hogy az egész világ lássa a különbséget, és megjegyezze magának, hogy csak Magyarország tiszteli a törvényeket? Nem lealázkodás-e az, ha Ausztriának halasztást kell kérnie a kiegyezés végett Magyarországtól. És azután igazán teljesen érthetetlen volna, hogy Magyarországon egy kormány megbukjék, melynek olyan erős a többsége, mint a Bánffyé és hogy esetleg a kormányválság alkotmányválsággá nőjje ki magát. Bánffyt a magyarok aulikusnak tartják, aki a korona érdekeit mindig szem előtt tartja és ápolja a jó viszonyt Bécs és Budapest közt. Ezt sokszor megtette az ellenzék támadásai daczára és az ő bukása ebben az irányban is kellemetlen következményekkel járhatna. Hogy a mostani miniszterelnök nem „Prinzipienreiterei”-ből csinál nehézségeket, azt eddigi magatartásából is eléggé lehet következtetni.

A helyzetből csakis az osztrák belpolitika találhat kibuvót. A sok kombináció közül a legtöbbet még ez ér. Az osztrák parlament újra összeül, persze miután a németek kívánságát teljesítették. Az egész krízisről egy szó „sem esnék azután. Ujra meg lehetne választani a kvótaküldöttséget, a magyar parlament letárgyalná a ki-

egyezést és a magyar ellenzék legnyomósabb érve, hogy Ausztriában nincs alkotmányosság, vizé válnék. Akkor aztán már technikai okokból is fentartának a mostani gazdasági állapotokat. Ehhez persze kell az, hogy a németeknek lehetővé tegyék az együttműködést. Az ut elég jó volna, ha a csehektől nem félne annyira a kormány. Talán szellőztetik Ischlben e kérdést és talán a magyar válság előtt még ezzel tesznek kísérletet. A németek, az „osztrák államgondolat” őrzői ezért várják annyira az ischli ut eredményét, míg a csehek, Ausztria szétdarabolásának szószólói, bizonyára mást várnak az ischli uttól, mint az osztrák németek.

KÜLFÖLD.

Csak oroszul. Varsóból írják: Imeretinsky herceg varsói kormányzó bizalmasan felszólította az orosz-lengyelországi magán-egyesületeket, amelyek eddig a hatóságokkal lengyelül leveleztek, hogy ezentul orosz nyelven írjanak s egyuttal szigorubb rendszabályok alkalmazását helyezte kilátásba arra az esetre, ha a felszólításnak önként eleget nem tennének. Imeretinsky herceg nemrég tért vissza Pétervárról, ahol a lengyel királyságban létesítendő reformok ügyében időzött és ekkor egy főrangú lengyel előtt a következőképp nyilatkozott:

— Én megtettem a magamét, de ha az önök törekvései oda irányulnak, hogy államot akarnak képezni az államban, akkor sohasem fogjuk egymást megérteni.

A lengyel munkások és a porosz kormány. Régebben megírtuk, hogy a porosz kormány az idegen lengyel munkások ellen szigoru rendszabályokat adott ki oly célból, hogy a lengyeleket a porosz gyárakból kiszorítsa. A düsseldorfi tartományi elnök volt az első, aki ez intézkedésnek eleget tett és az osztrák és orosz alattvalókat kiutasította. A hatóságok most a gyárakban dolgozó lengyel munkásokat összeírják és csak kivételképpen engedik meg, hogy egyesek még az ősz végéig ott maradhassanak. Több porosz gyár igazgatósága kérelmezni fogja a kiutasítás elhalasztását, mivel a lengyelek a többi idegen munkásoknál jóval olcsóbban dolgoznak.

A bolgár-montenegrói szövetség. Szófiából táviratozza tudósítónk: A bolgár-montenegrói alliance-ról szóló hírek valódiságát hivatalos körökben erősen tagadják. A „realis unio”, amelyről Nikita beszélt — így mondják hivatalos helyet — csak „frázis” volt, amelyre Ferdinand beszédében nem is reflektált. (És ha igazán megkötötték a szövetséget akkor az nem frázis?)

Az angol trónbeszéd.

(Távirati tudósítás.)

Az agg angol királynő ma trónbeszéddel berekesztette az alsóház ülészakát. A trónbeszéd kizárólag külpolitikával foglalkozott, mint maga az angol politika is s lényege benne van első mondatában:

— A hatalmakhoz való viszonyom állandóan barátságos.

A trónbeszédről, melyben egy szentimentális hang is van, mely a spanyol-amerikai háborúról szól, a következő távirati tudósítást kaptuk:

London, augusztus 12.

Az alsóház mai ülésén Ellis Griffith kérdésintézt a kormányhoz az iránt, vajjon Franciaország vagy Németország reklamálta-e Marokkó valamely részét, mint specziálisan az ő befolyása alá tartozót s vajjon tettek-e lépéseket a kormánynál francia vagy német befolyási szféra elismerése iránt Marokkóban.

Balfour azt válaszolja, hogy oly értesítést, aminőről Griffith kérdésének második részében szólt, nem kapott.

Walton azt kérdi, szándékozik-e a kormány befolyását Pekingben oly irányban érvényesíteni, hogy megakadályozza, hogy a peking-hangkani vasut koncessziójának ratifikálásánál idegen kormányok vagy szindikátusok előnyben részesüljenek és szándékozik-e a vasut semlegességének biztosítása vé-

gett a vasutnak a kínai kormány által való kiépítését megkönnyíteni és szükség esetén erre a célra kölcsönt garantálni.

Balfour kijelenti, hogy ily ígéretet nem tehet.

Lowler azt kérde, hajlandó-e a kormány abban az esetben, ha azokat a vasuti koncessziókat, amelyeket egy belga szindikátus a Yang-Cse-Kiang völgyében már megszerzett, angol tőkepénzesek vásárolnák meg vagy vennék üzembe, ezeket a társaságokat támogatni.

Balfour azt válaszolja, hogy a kormány minden legitim kereskedelmi vállalatot támogatásban részesít.

Erre a Ház az appropriációs billt harmadik olvasásban elfogadta.

Délután harmadfél óraker a parlament ülését trónbeszéddel bezárták.

A trónbeszéd ezeket mondja:

A többi hatalmakhoz való viszonyom állandóan barátságos. Mély fájdalommal láttam az ellenségeskedést Spanyolország és az Egyesült-Államok, két oly nemzet között, amelyekhez bizodalmat a jó indulat és a hagyomány számos köteleke fűzi. Az imént megindult tárgyalások alapos reményt nyújtanak arra, hogy ennek a sajnálatos harcznak nem sokára tisztességes és maradandó békekötés fog véget vetni.

Azok a változások, amelyek más hatalmaknak a kínai birodalomhoz való területi viszonyában állottak be, oly egyezségek kötésére indítottak engem, amelyeknek értelmében a kínai császár a wei-hai-wei kikötőt és hongkongi gyarmattal határos bizonyos más területeket bérbe adott nekem. Remélem, hogy ez egyezségek a kínai császár függetlenségének és birodalma biztonságának fentartására fognak vezetni.

A trónbeszéd megemlíti ezután Thessália kiűrését a görög hadikárpótlási kölcsönért Anglia, Oroszország és Franciaország által vállalt garancia alapján, majd áttér a Nyugat-Afrikára vonatkozólag Franciaországgal kötött egyezsége, amely véglegesen rendezi a vitás kérdéseket a területi és kereskedelmi jogokat illetőleg. Arra az időre, amíg ez egyezés ratifikálása a francia kamara részéről megtörténik, mind a két kormány utasította tisztviselőit, hogy a megszállási műveleteket azokra a helyekre és területekre szorítsák, amelyek a megállapodás értelmében országukhoz tartozóknak ismerettek el.

A trónbeszéd végül köszönetet mond az alsóháznak a birodalom védelmére irányuló messzemenő intézkedésekért és megjegyzi, hogy a kívánt áldozatok súlyosak ugyan, de nem nagyobbak, mint aminőket a mai idő követel.

A béke.

(Távirati tudósítások.)

A jegyzőkönyvet, amely a békefeltételeket tartalmazza, a washingtoni Fehér Házban ma délután négy óraker aláírták. Legfőbb ideje volt, mert a háboruskodás még az utolsó napokban is tartott. A világ megűtközéssel olvasta a táviratokat, hogy Portoricóban ismét csörögtek a fegyverek és ömlött a vér. És ha ma délután nem jött volna létre a legteljesebb béke, Manillában még erősebb csatározásra és esztelen vérontásra lehetünk volna alkészülve.

Ma a következő táviratokat kaptak:

Madrid, augusztus 12.

Mint bizonyosat állítják, hogy Castillo párisi spanyol nagykövet fog a békebizottság tárgyalásain elnökölni. Spanyolország megtartani kívánja a szuverenitást az egész Filippinszigetcsoporthoz fűződő politikai és közigazgatási reformok engedélyezése mellett.

Az „Imparcial” szerint a cortex csak a békeszerződés ratifikálására fog összeülni.

Madrid, augusztus 12.

A kormány éppen most közölte Delcassé francia külügyminiszterrel, hogy az Egyesült-Államok jegyzőkönyvének tartalmát elfogadja és kéri a francia kormányt, hogy Cambon nagykövetnek korlátlan felhatalmazást adjon, hogy Mac Kinley határozottan kifejezett kívánságához képest aláírassa a jegyzőkönyvet.

Madrid, augusztus 12.

A „Liberal” élénk meglepedését fejezi ki afelett, hogy a háboru véget ér. Amerikai birtokaink — írja a nevezett lap — egészen elveszték. Az utolsó három év eseményei nehezen súlyosodnak Spanyolország történelmére. A többi lap csupán tudósításokat közöl a minisztertanács tárgyalásairól minden kommentár nélkül.

New-York, augusztus 12.

A „New-York Herald” washingtoni tudósítója ahhoz a jelentéséhez, amely szerint a békejegyzőkönyv aláírása várható, hozzáteszi, hogy a háboru vége sokkal hamarabb következett be, mint azt a legnagyobb optimisták is várták volna. Amihez az Egyesült-Államok maguknak különösen szerencsét kívánhatnak, az az a tény, hogy nem keveredtek bonyodalomba valamely harmadik hatalommal, ami különösen Anglia nagyon barátságos magatartásának tulajdonítandó. A jegyzőkönyv teljes szövegét, mely nem egészen nyolczszáz szóból áll, az aláírás után fogják közzétenni.

Washington, augusztus 12.

Cambon francia nagykövet déli tizenkét és fél óraker táviratot kapott, amely teljes felhatalmazást ad neki a jegyzőkönyv aláírására.

Washington, augusztus 12.

A béke-jegyzőkönyvet ma délután négy óraker írták alá a Fehér Házban.

Washington, augusztus 12.

Alger hadügyminiszter az összes amerikai csapatok parancsnokaihoz táviratot intézett, amelyben tudatja, hogy a békejegyzőkönyvet aláírták és elrendeli az ellenségeskedés megszüntetését.

TÁVIRATOK.

Esterházy szabadon.

Páris, augusztus 12. Esterházy-t és Madame Pays-t ma szabadlábra helyezték. A vádtanácsnak ezen határozata meg nem felelhet, mert az alanyi tényálladék hiányával van indokolva.

A „Jour” Esterházyt a Dreyfus-huszárok ártatlan áldozatának mondja, de azért javasolja neki, hogy lépjen ki a hadseregből és próbáljon új életet más milieuban, esetleg más országban.

Mióta Cornely a „Figaro”-ban bevallotta, hogy a Dreyfuss-ügyben a szabadelvű köztársaság és a conservatív monarchia eszméje küzdenek egymással, a szabadelvű lapok a Dreyfuss-ügy politikai részével foglalkoznak legjobbet.

A „Radical” kijelenti, hogy a bíróságok és a vezérkar Esterházyt védik, mert du Paty de Clam tőle függ és mert ezzel ismét másokat rántanának hinárba. Esterházy után du Paty de Clam, ezután pedig igen sokan kerülhetnek bajba. És ez volna az igazi „débacle”.

Clémenceau azt írja az „Aurore”-ban, hogy tényleg du Paty az öröki szerzője a Dreyfuss-ügynek és ez a tette sacro-sanctussá tette. És így ő nem szenved büntetést azért, hogy egy horzasztó jogi tévedés okozója lett. (N. Fr. Pr.)

Páris, augusztus 12. Flory vizsgálóbíró ma kihallgatta Judet-t, aki ügyvédje kíséretében jelent meg. Judet beadványt nyújtott át a vizsgálóbírónak, amelyben kéri, engedjék meg neki a bizonyítás amaz állítása dolgában, amelyeket Zola atyjáról tett. Collet, Zola képviselője, aki írásbeli felszólítást kapott, hogy panaszának támogatásért terjessze elő bizonyítékait, még nem válaszolt.

Bismarck halála.

Hamburg, augusztus 12. Bismarck Herbert ma Alsó-Ausztriába utazott, ahol több hétig tartózkodik üdülés céljából. Friedrichsruheba még mindig érkeznek táviratok, levelek és koszorúk. Tegnap legalább háromszáz koszoru érkezett.

A mauzoleumon erősen dolgoznak, de nem hiszik, hogy két hónap előtt készen legyen.

Bismarck memoire-jairól semmi hiteles hírt nem hallani, Herbertnek semmi oka sincs arra, hogy siessen a kiadással. Horst-Kohl ismert Bismarck-biografusnak a memoire-okkal kevesebb dolga lesz, mint a hátrahagyott iratok rendezésével.

Sándor király utja.

Belgrád, augusztus 12. A skupstina ülését a hónap 19-én berekesztik. Sándor király másnap Bécsen át, ahol több napot szentel a kiállítás megtekintésére, Karlsbadba utazik. Az adóemeléstről szóló törvényjavaslatot a pénzügyminiszter a liberálisok heves ellenzékieskedése következtében kénytelen volt visszavonni. A skupstina mai ülésében az 1899. évi költségvetést közfelkiáltással elfogadta.

A román király Magyarországon.

Bukarest, augusztus 12. Legújabb rendelkezések szerint a román királyi pár augusztus 19-én Budapestet át Ragatz fürdőbe utazik és szeptember közepéig ott marad. Ragatz fürdőből visszatérőben a királyi pár Bécsben is fog egynehány napot tölteni.

Miniszterválság Portugáliában.

Lissabon, augusztus 12. Hír szerint itt részleges miniszterválság tört ki.

Faure és a belga király.

Havre, augusztus 12. Faure köztársasági elnök ma a belga király társaságában reggelizett.

Halál a Niluson.

Brüssel, augusztus 12. A Congo-államhoz érkezett távirat szerint egy csónakra, amely a Niluson Redsaftól huszonöt mértföldnyire a parton ki akart kötni, a derviseknek egy kémszemlére küldött csapata rálőtt. A csónakban négy európai volt, akik közül két hadnagy, Walhousen és Koppejans a Nilusba ugrott és belefult. A másik kettő közül az egyiket megölték, a másikat súlyosab megsebesítették.

Földrengés.

Róma, augusztus 12. Messinából, Milazzoból és Reggio di Calabriából érkezett hírek szerint a nevezett helyeken ma délután erős földrengést éreztek, amely azonban kárt nem okozott.

HIREK.

Görgey beszél.

(A világsi évforduló.)

Valamelyik orosz folyóirat nemrégiben a világsi fegyverletétel emlékét ujtotta fel. Rüdiger hadsegéde mondott el róla egyet-mást az emlékeiből. Ezzel a folyóirattal fegyverkeztem fel és mentem egyenest Visegrádra.

Van ott egy remete, akinek talán lehet az orosz leírásához egy-két szava.

— Holnap van augusztus tizenharmadika, a világsi nap évfordulója — gondoltam magamban és úgy véltem, hogy érdekes lesz ezen a napon minden szó, amit a visegrádi remetéből ki tudok csikarni. Mert azzal tisztában voltam, hogy magyar ember se beszél szívesen Világosról, de akit miatta átkoz, az öreg Görgeynek sem éppen gyönyörűség, ha ez a téma van soron. Ugy kell helyőle minden szót erőszakkal kivenni. De annál érdekesebb. Hiszen

aki szívesen hagyja magát meginterviewoltatni, azt körülbelül nem is volt érdemes meginterviewolni.

A kavicsos ut recsegett-ropogott, messziről elárulta már közeledésemet. Elém jöttek.

— A tábornok urral óhajtanék beszélni, szóltam és a másik pillanatban már hozzá is fordulhattam, mert a kert egyik utjáról akkor jött közelebb.

Azon a viasz-arcon valami gunyos mosoly jelentkezett:

— Ujságíró . . . Önök csak fölkeresnek néha. Mint halottak napján a temetőbe, egyszer az esztendőben hozzám is ellátogatnak, pedig nem valami kellemes szórakozás. De egy nap lehet az emlékezésé . . .

Egy lugasba vezetett és leültünk. Fehér feje a rózsák alatt még fehérebbnek látszott.

— Persze azt szeretné, hogy a multról beszéljek. De mit beszéljek én a multról? Nem sokat adnak az én szavamra, aztán meg a világsi fegyverletételt és az én viselt dolgaimat meg is irtam én már régen. Kiadtam a szabadságharc után mindjárt, de hát kinek kellett az én könyvem? Talán ön sem olvasta?

— Olvastam.

— És most kérdezősködik. Hisz ez az. Amennyit megírtam, az mindenkinek kevés és azt hiszem, hogy minden könyvemnél többet mondott volna egyellen szó. Ha azt írom meg hibáztam. Pedig hát én abban a könyvben írtam meg az igazat és megírtam mindent. Több mondani valóm nincsen az utókor számára, azért nem is írok memoire-okat, ha ismerősök és ismeretlenek zaklatnak is miattuk már esztendők óta. De ha rá is adnám a fejemet és belefognék emlékeim megírásába, nem adnám ki életemben, mert tudom, hogy gáncsolni valót keresnének benne és nekem elég volt a keserűségből, amely osztályrészemül jutott. És azt is meg kell vallanom, hogy én már sok dologra nem is emlékszem. Ha valamiről szölok, sokszor később veszem észre, hogy tévedtem. Az ilyesmi pedig kellemetlen következtetéseket is vonhat maga után. Azért hát gyujtson rá inkább, beszéljessünk másról. Mi ujság Budapesten?

— Grigorov írt a napokban a tábornok urról a „Ruszkaja Sztariná“-ba. Mi is közöltük az „Országos Hírlap“-ban. A világsi fegyverletételtől szólt.

— Ahá, tudom, mit akar. Hogy mégis csak augusztus tizenháromról diskuráljunk. Szerepet cseréljünk. Én legyek Budavára és ön vegyen be. Nem lehet, nem lehet. Tudja, hogy nem beszélék. És kiállok az ostromot.

Mind a ketten neveltünk s áttértünk más themára. Hogy miért olyan homlokegyenest ellenkező néhol az ő szereplésének megvilágítása. Historikus és műkedvelő foglalkozik vele és az egyik hősnek látja, a másik meg sokkal kevesebbnek. Az ítélet sok és egymással ellenkező.

— Hogyne volna ellenkező! kiáltott fel, mikor az én okmánytáram még most is a bécsi császári levéltárban van elrejtve. Ötven esztendeje és máig se nézhettem azt meg semmiféle historikus. Hasztalan volt minden türelvése az új-kor egyik-másik történetírójának, messziről se mutattak belőle egyetlen sort se. Hogy mért rejtegetik, jóformán nem is tudom. Egy volt őrnagyom juttatta osztrák kézbe, akit ennek a szíveségnek a fejében nem akasztattak föl. A nevét nem mondom meg, úgy is meghalt már, és de mortuis nil nisi bene. Őt bíztam meg, hogy az okmánytárat, amely egy hatalmas ládában volt, alkalmas helyen ássa

el. A láda tartalmát nem mondtam meg neki. Ő azt hitte, hogy a koronát rejtegetem benne s az első alkalmas pillanatot felhasználva, elárulta az osztrákoknak, hol ásta el a ládát. Még akkor senki sem tudta, hogy a koronát Kossuth vitte és ástatta el. Kaptak az őrnagy információján és így kerültek az én írományaim Haynauék kezébe. Pedig azok között sok becses dolog van, amiről én már meg is feledkeztem.

Ismét Grigorovnál voltam. Világosról beszélünk.

— Ugy írja Grigorov, mintha ön és Rüdiger között előzetes tárgyalás se lett volna. Hogy az emlékezetes napon Rüdiger kíséretével kissé előre ment, azután megállott, amivel felhívta önt, hogy közeledjek. Ön tisztelgett a kardjával, kezét fogott Rüdigerrel s néhány szót váltottak. Ezután visszajött s a fegyvereket lerakatta. A csapatok sorakoztak, Rüdiger átjött és a magyarok hurráhalval üdvözölték.

— Ez valóságos komédia lett volna. Én Grigorovot, akiről azt mondják, hadsegéde volt Rüdigernek, nem ismertem, holott később Rüdiger egész suite-jével találkoztam. Nem is lehetett ez az ur hadsegéd, mert nem írt volna olyan ostobaságot, hogy én a kardommal tisztelgettem. Nem vezettem én Rüdiger elé csapatot s a tiszt csak a csapatja előtt jár kivont karddal. Augusztus tizenkettedikén délután hosszú levelet írtam Rüdigernek, ebben ki volt tűzve a találkozás ideje és helye. Másnap délelben én is kilovagoltam kíséretemmel a táborból, ő is. A kíséretet azután mind a ketten hátrahagytuk s egyedül beszélgettünk. Mondhatom, Rüdiger nagyon félt. Attól tartott, hogy valami cselvetésre készültünk el s az utolsó pillanatig meglepetéstől tartott, bizalmatlan volt. Azt hitte, hogy a legkritikusabb pillanatban rejtett fegyverhez nyulunk. Beszélgetés közben is kétségbevonta szándékom komolyságát. Időközben a csapatok a tiszték parancsára lerakták a fegyvert s kivonultak helyükből.

— Grigorov több megrázó jelenetet is elbeszél. Egy gyalogos azt kérdezte volna a tábornok urtól, hogy a fegyverétől okvetetlen meg kell-e válnia. A tábornok ur azt mondotta: „Meg kell lenni.“ A következő pillanatban a katona föbe lőtte magát.

— Elhiszi ön, hogy ilyen színjátékra alkalmas időpont volt az? — kérdezte tőlem Görgey, az én kérdésemre felelve. Nem fordult ott elő ilyesmi. Csönd volt, halálos csönd. Csak mikor a fegyvert lerakták és az egyik elvonuló hadosztály mellett ellovagoltam, halottam egy tompa morajt: „Éljen Görgey!“ Ami azután történt, az nagyrésztben ismeretes. Haynau paczifikált. Paczifikált a gazember, de úgy, hogy akasztatott. Gróf Desseffy Arisztid-ért herceg Liechtenstein vetette magát közbe, kegyelmet kért a részére, amit Haynau meg is ígért. És föbelövette. Herceg Liechtenstein ekkor dühbe jött, miért szegte meg ígését.

— No, ja, hisz megkegyelmeztem — mondotta Haynau. — Nem akasztattam fel, csak föbelövettem . . . A gazember!

. . . Talán a felindulás juttatta észébe, hogy mégis csak Világosnál vagyunk s hogy arról beszél, amiről nem szeret beszélni — s amiről nagyon is ritkán beszélt még valakivel.

Fölállott. Rózsák simultak ősz fejéhez. S most az ő arca is pirosabb volt . . .

L. S.

A pápa beteg.

(Távirati tudósítások.)

Néhány nap óta aggasztó hírek érkeznek a kereszténység fővárosából XIII. Leo pápa állapotáról. Noha a hivatalos táviratok szerint nem kell aggódni, a szent Atya betegsége mégis komoly s a gyenge aggastyánt a szellőtől is óvni kell, mert a legkisebb komplikáció is katasztrófára vezethet. A legutóbbi táviratok némi javulásról hoznak hírt s azt jelentik, hogy a pápa orvosa tanácsa ellenére is folytatja megszokott munkáját s még a fogadásokat se hagyja abba.

XIII. Leo pápa állapotáról ma a következő táviratokat kaptuk:

Róma, augusztus 12.

A pápa egészségi állapota a hivatalos biztositások ellenére aggasztó. Az emésztési zavar egyre tart. A beteg gyengesége egyre növekszik. Olyan valaki, aki hivatalos állásánál fogva jól van tájékozva, azt beszéli, hogy a pápa valószínűleg fel fog épülni, de állapota olyan, hogy egyetlen lehellet katasztrófát vonhat maga után. A szent atya tegnap még botjára támaszkodva sem tudott járni; ereje a nyár kezdete óta folytonosan apad. A pápa erősen meghajolva jár. Mégis lehetséges, hogy nagy testi ruganyossága helyreállítja egészségét. Laponi doktor feltétlen nyugalmat ajánlott a pápának.

Berlin, augusztus 12.

„Lokalanzeiger“-nek jelentik Rómából: A pápa az elmúlt éjszakát jobban töltötte, mint a tegnapiéit. A pápának az a szándéka, hogy újra megkezdje az eddigi fogadásokat. A pápa ugyanis naponta kihallgatásokat ad és ő szentsége orvosa tanácsa ellenére is meg akarja adni ezeket. A pápához Ferencz József, II. Vilmos német császár, az orosz czár és más uralkodók is intéztek táviratokat, amelyekben örömeiket fejezik ki állapota javulása felett. Rampolla bitoros valamennyi táviratra azonnal válaszolt.

A „Berliner Tagblatt“-nak jelentik: A pápa állapota változatlán. Gyengesége egyre tart. Az orvosi rendelés megsértése végzetes következményekkel járhat.

Róma, augusztus 12.

A pápa ma délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta Rampolla bitorost és Gudi monsignoret. Később néhány barátja jött hozzá audienciára. Holnap ismét fogad ő szentsége. Maga a pápa akarja ezt így, ámbár dr. Laponi a legnagyobb óvatosságot ajánlja. A pápa maga kijelentette, hogy jól érzi magát.

— Egy herceg balesete. Berlinből táviratozák, hogy Frigyes Lipót herceget kedden Potsdamban a döberitz gyakorlótéren baleset érte. Egy lovassági roham alatt leesett a lováról. A herceg nem tudta a lábát kiszabadítani a kengyelvasból és fejével zuhant a földre. Azonnal segítségére siettek. Az orvos bekötötte sebeit s ezután a herceget Glienckébe szállították.

— Az önkéntességi intézmény jubileuma. Megírtuk már, hogy a jövő évben lesz harmincz esztendeje annak, hogy az önkéntességi intézményt életbe léptették s dr. Schimak Károly bécsi udvari ügyvéd, ő felsége beleegyezésével, mozgalmat indított, hogy ezt a jubileumot Bécsben vagy Budapesten minél fényesebben megünnepeljék. Az osztrák politikai helyzet azt eredményezte, hogy a jubileumot feltétlenül Budapestben fogják megünnepelni és sokkal impozánsabban, mint tervezték. Magyarországból ugyanis oly tömegesen jelentkeznek a résztvevők, hogy az előkészítő bizottság elhatározta, hogy nemcsak az 1869-iki egyéves önkénteseket, hanem a későbbieket is részvétele szölija fel. E célból dr. Schimak, mint a rendező bizottság elnöke felhívást bocsátott ki, hogy részvevőkre felszólítsa azokat az egyéves önkénteseket is, akik bár később szölgáltak, de már sem a sorhad, sem a népfelkelés kötelezettsége alatt nem állanak, hogy ez ünnepélyen részt vegyenek. Az illető érdekeltek közülök cízüket dr. Schimak Károlyval (Bécs, I. Schullerstrasse 5.) Az ünnep július 21-én lesz s az azon való megjelenést ő felsége és valamennyi tábornok megígérta.

— **Ünnepeit honvédek.** Vág-Ujhelyről értesítettek, hogy a város intelligenciája tegnap igen rokonszenves módon bucsuzott el a tizenötödik honvéd-gyalogezredtől, melynek ezidei gyakorlati a város környékén folytak le. Az ezred tisztjeit bucsulakomát rendezték, melyen az egész tisztikar megjelent, élén Hoffmann ezredessel. A lakomát hangverseny előzte meg, melyen a vágújhegyi daltársulat és a honvédeknek működött közre. A mulatságot virradtig tartó táncz fejezte be.

— **Politika és tudomány.** Grimaux tanár, a tudományok fejlesztésére egybegyűlt kongresszus elnöke, a párisi orvosi egyetem dékánjának a következő levelet írta:

Brouardel urnak, a francia tudományos társaság alelnökének.

Kedves Kollega!

Amidőn arra vállalkoztam, hogy az 1898. évi kongresszust megnyissam és munkáiban, mint elnök részt vegyek, védeni akartam az egyelet elveit és meg akartam hiusítani azt, hogy társaságunkban politikai kérdésekkel is foglalkozzanak, mert jel-szavunk ez: a tudományért és a hazáért!

A kongresszus ma befejezte munkásságát, az én feladatom véget ért. A nantési polgármester magatartását illetőleg, aki néhány esendzavaró lármás kijelentéseit elűrtte, kollégáim iránt való tiszteletből nem nyilatkozom. Azt azonban kijelentem, hogy ily jelenetek többé nem ismétlődhetnek. Felkérem, hogy a közgyűlésen augusztus 11-étől kezdve ön elnököljön. Az egyeletnek mindig rendelkezésére állok, önt pedig barátilag üdvözlöm!

Eduard Grimaux.

U. i. Kérem soraimat a közgyűlés előtt felolvasni.

— **Szerencsika.** Az újvidéki bíróság a napokban két asszonyt fogatott el és gyilkosság miatt helyezte őket vád alá. A kettős elfogatás története ez: Varga Bálint most két éve községi rendőr volt Piros bácsmegyei községben. A délcég legény teljes rendőri galában vett részt most vagy két éve egy koresmai mulatságon, ahol Fogarasi Andrásné született Fodor Katalin nagyon rá talált bámulni a derék testű rendőrrre. Nem olyan asszony volt a menyecske, aki eleped a nagy szerelemről, hanem egyenes szóval felkérte a legényt, hogy kezdjen vele szerelmi viszonyt. A rendőr szabadkozott. Nem azért volt rendőr, hogy ne tudja, hogy a férjes asszonnyal való szeretkezés bajt csinálhat.

— Ha csak ez a baj, mondta a menyecske, majd tesszünk róla.

Tett is róla. Piros községnek is megvolt a maga Jáger Marija, csakugy mint minden bácskai helynek. Gőz Erzsébetnek hívják. Gőz Erzsébet öt forintért mérte a halált, ezért a pénzért annyi szerencsikát adott Fogarasi Andrásnénak, hogy két hétre rá eltemették Fogarasi András uramat. Most aztán vig élet következett. Varga Bálint furdott a holdogságban, amíg meg nem unta vagy másfél-esztendő múlva az asszonyt. Akkor összeveszett vele s hogy mindenkorra szabaduljon tőle, följelentette a bíróságnál. Az újvidéki törvényszék elfogatta a két bűnös asszonyt, akik már meg is vallották bűnüket. Az egészben csak az a különös, hogy Varga Bálint vigan élvezte a szabadságot, holott két esztendeig tudója volt a gyilkosságnak, s ma is titok volna a gonoszított, ha őkeime rá nem ún a kikapós menyecske.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség.** Borzasztó vasuti szerencsétlenségről adnak hírt Genuából. A Busassába menő 3182. számú tehervonat vezetője elájult a mozdonyon s a vonat vezető nélkül robogott be az Apenninekre furt alagutba. A vonat már túl volt az alagút közepén, mikor megéreztek, hogy valami ártalmas, gyilkos gáz fejlődik ki, amit nem tudnak elviselni. A gépész összeszedte a tudományát, ellengőzt adott és visszaindította a vonatot. Ekkor jött a Noviból elindult különvonat az alagutba és teljes sebességgel nekiment a hátráló tehervonatnak. A két vonat iszonyu erővel ütközött össze. Az összes kocsi és a mozdonyok is teljesen szétzúzódtak. Kilenc halottat és negyven súlyosan sebesülteket találtak meg eddig, azonban a romok alatt bizonyára vannak még többen. A szerencsétlenség helyére egész sereg hatósági személy és orvos ment ki. A halottakat és sebesülteket Genuába szállították. A romokat még a

mai nap folyamán eltakarították a sinekről. A forgalom már ismét megkezdődött. — Egy éjjel érkezett táviratunk szerint tizenegy ember vesztette életét és pedig kilencz vasuti alkalmazott, egy asszony és a fia. Néhány sebesültnek az állapota nagyon rosszra fordult.

— **Taborek ur.** Taborek ur a bécsi Krivány, csakugy sokkal szerényebb kiadásban mint a mi saját külön Kriványunk. Taborek ur ugy aránylik Kriványhoz, mint harminczhat aránylik a háromszázhoz, vagyis harminczhatezer forint a háromszázhoz. Sikkasztván Taborek ur csupán potom harminczhatezer forintokat. De Taborek ur egyébképen is sokkal szerényebb ember volt, mint aradi kartársá. Neki nem kellett drágaszőnyeges paloták, villák a Tátrában, szeretők és fogatok, ő megelégedett szerény kis lakással a bécsi Kompert-utcában, boldog volt, ha naponta megihatott egy-két pohár sört, megvetette a pezsgőt és a balletet, sőt még csak a turíra sem járt. Szóval: Taborek ur nagyon takarékosan élt. Szépen összelokodott magának vagy 86.000 forintot, lassacskán és ügyesen, ám a pénzt világért sem tartotta magánál, attól tartván, hogy könnyelműen elkölte, hanem óvatosan elhelyezte részben a testvérénél, részben a sógoránál, sőt még a sógorasszony gondjaira is bízott egy kis summácskát. Mert Taborek ur nagyon praktikus ember volt. Ő ugy gondolkozott: „Most csak szerényen, csak takarékosan! Majd ha együtt lesz a százezer forint, akkor aztán kezdetünk új, fényes, csillogó életet. De addig türelem!” És Taborek ur boldogan szövögette az álmokat szebb, fényesebb jövőről s talán még most is szövögetné, ha a rideg való keresztül nem húzza számításait. Volt ugyanis Taborek ur multjában egy picinyke sötét folt. Hogy, hogy nem, egyszer valami rongyos tízezer forint eltűnt a kezén és Taborek ur olyan ügyetlen volt, hogy rajtakapatta magát. Hosszas könyörgésére akkori gazdája nem jelentette ugyan föl, hanem csak elcsapta, de most valahogy mégis kiszivárgott annak az ostoba tízezer forintnak a története. És ez épen akkor történt, mikor Taborek ur már olyan szépen haladt az álmodozott százezer forint felé! Persze új gazdája most már maga is gyanakodni kezdett és így kisült Taborek ur valamennyi turpissága s a bécsi rendőrség tegnap délután büntársaival együtt hűvösre tette. És Taborek ur látván, hogy fáradásainak gyümölcsét többé immár le nem arathatja, busan dudolja most magában:

— Oh, mily bolond valék! . . . Legalább jól éltem volna ezért a pénzért!

— **A szentszék rosszallása.** Rómából táviratozza tudósítónk: Az „Osservatore Romano” a kuria hivatalos lapja ma a következő kommunikét közli:

A szentszék értesült róla, hogy a bécsi belvárosi plébános, aki a Szent-István templomban megengedte magának azt a jogtalanságot, hogy július 30-án Dora katolikus közbüri hercegnőt Günther Ernő lutheránus schleswig-holsteini herceggel egyházilag összehadja, ámbár a völegény a gyermekek katolikus nevelését nem biztosította. Annak a kijelentésére hatalmaztak fel, hogy ez a tett a pápának a l e g n a g y o b b m é r t é k b e n n e m t é t s z é t t, mert a vegyes házasság akadályá mindaddig meg nem szűnik, míg az isteni és emberi jogban indokolt garanciák nem adatnak meg a gyermekek nevelése ügyében. Mindaddig rituális vallási aktus nincs megengedve. A papnak a passzív asszisztenciára kell szorítkoznia és ezzel mutatnia, hogy az egyház nem helyesli, utálja és elítéli a fentemlített plébános tettét.

— **A budapesti esperesség.** Bogisich Mihály címzetes püspöknek esztergomi kanonokká történt kinevezetése óta a budapesti kerületi főesperességi állás üresedésben van, ami a lelkészkező papokra igen kellemetlen, mert a főesperes képviseli a papságot a kormányval és a várossal szemben. A főesperesi állásra, amelyet most már értesülésünk

szertint mielőbb betöltenek, Kanovich Béla jözsefvárosi apátplébános és másodesperes van kiszemelve. Abban az esetben, ha Kanovich elfoglaltsága miatt ez állást el nem foglalhatná, Kirner Károly belvárosi apátplébános lesz a főesperes.

— **Letartóztatott népdalénekes.** Néhány nappal ezelőtt a fővárosi rendőrségnél sikkasztás miatt feljelentették Linczer Fülöpöt, a Somossy-orfeum egyik „művészt”. A detektivek sokáig keresték, míg aztán ma elcsipték és a főkapitányságra hozták, ahol félórát vallatás után letartóztatták és elcsukták a sikkasztót. Linczer körülbelül félesztendő óta volt a Somossy-orfeum tagja, ahol 120 forint havi gáziért magyar népdalokat és kuplékat énekelt. Linczer az artista-világban meglehetősen ismert ember. Nagyobb ének- és táncztársaságokban bejárta egész Németországot és Münchenben nagyon ünnepezték. Feltűnő és csinos ember léte a nők nagyon rajongtak érte és itt Budapesten is mint nagy Don Juan volt ismeretes társai előtt: Még mielőtt népdalénekes lett volna, mint tengerész szolgált a hadseregben. Budapestre kerülve, igen könnyelmű életet folytatott. A híres nőcsábítót egy félvilági hölgy terelte a bűn útjára, azért sikkasztott. A rendőrség még ma délután átkísértette az ügyészséghez, miután bűnét teljesen beismerte. Egy detektív hozta be a fogház-felügyelőséghez, ahol külön cellába zárták el.

— **Kitüntetett főesperes.** A király Belohorszky Gábor bács-szerémi ágostai-hívtallású evangélikus főesperesnek és újvidéki lelkésznek az egyház és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Felhőszakadás.** Kolozsvárról táviratozzák, hogy ma ismét felhőszakadászerű eső vonult a városra át. A környékről és mindenfelől erős esőzéseket jelentenek. Az időjárás rohamosan lehült.

— **Mélységbe zuhant vasuti kocsi.** A pozsonyi rendező-pályaudvaron a tegnap este dühöngő óriási vihar valahogyan mozgásba hozott egy kocsit, mely egy csomó megrakott vagonba ütközött s közülök tizenkettőt a töltésről a mélységbe döntött. Szerencsére senki sem volt a kocsikon, melyek nagy részt összezúzódtak.

— **Felrobbant gránát.** Tonkingból tegnap egy gőzös érkezett meg Marseilleba, amely — mint Párisból írják — nagy szerencsétlenségnek hozta hírét. E hír szerint Hai-Phong erődben öt tüzér épen azzal foglalatalkodott, hogy gránátokat egy kis vagonból elvigyen, mikor egyszerre egy löveg a sinekre esett és óriási robajjal felrobbant. Néhány perc múlva elszórt a füst és ekkor vették észre, hogy egyik tüzérnek a feje, a másiknak a lába és keze hiányzott. A többi három tüzér is megsebesült, e kettő szörnyet halt. Husz-husz éves volt mind a kettő és tíz hónapja szolgált mint önkéntesek.

— **Választás verekedéssel.** A festők és mázolóok betegségyező pénztára ma este nyolcz órakor az új városháza termében választógyűlést tartott, amelyen a fehér czédulás szociáldemokrata párt és a sárga czédulás nemzeti-párt között heves összeütközés támadt. A sárga czédulások egyik bizalmi férfia, Szilágyi Géza ugyanis összetépett egy fehér szavazólapot és egy sárgát akart helyébe csempészni. Ezt azonban észrevették és erre vagy harminczan rohantak Szilágyira, akit nagy zaj között ugyancsak elverték, azután a folyosóra dobták ki. Parall hatósági biztos kénytelen volt az ülést felfüggeszteni és rendőrökért küldeni, de míg ezek megérkeztek, a rend helyreállott. A választásnál a szociáldemokraták óriási többséggel győztek.

— **Tűz a váci pályaudvaron.** Az elmúlt éjjel — írja váci tudósítónk — veszedelmes tűz pusztított a váci pályaudvaron. Este tíz órakor egy tehervonat kocsija felrobbant s a benne felhalmozott petroleum lángra gyúlt. A tehervonat, a rendes vágányon állott, ami csak növelte a nagy zavart, mert ezen a vágányon kellett megállás nélkül átrobognia a bécsi expresszvonatnak. Az expresszt sikerült még a pályaudvar külső testén megállítani, a tehervonatot pedig nagynehezen szétkapcsolták, de már akkor három kocsi égett s bennük elhamvadtak a beraktározott áruk. A kár körülbelül huszonötezer forint.

Napirend.

Naplár: Szombat, augusztus 13. — Római kath.: Ipolyi. — Protestáns: Ipoly. — Görög-ország (augusztus 1.) Aug. körm. — Zsidó: Ab. 25. — Nap két 4 óra 38 perczkor. — Nyugszik: 6 óra 58 perczkor. — Hold két: éjjel 12 óra 23 perczkor. — Nyugszik 4 óra 47 perczkor délután.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8-10 óráig. Az iparművészeti muzeum nyitva 9-12-ig és 2-5-ig.

Technológiai iparmúzeum zárva.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10-12-ig. (Múzeum-körút 4.)

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Nemzeti múzeum képtára nyitva délelőtt 9-1 óráig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Hovargyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9-1-ig.

A „Hódoló diszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe látható Városliget. Andrassy-út végén, látható reggel 9-től este 8 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekekéj 30 krajczár.

A királyné Nauheimban.

Nauheim, augusztus 12.

Immár négy hete, hogy Erzsébet királyné Nauheimban időz. A próbaidő régen elmúlt és ma a felséges asszony elhatározta, hogy itt tartózkodását két héttel meghosszabbítja. Összesen tehát hat hetet fog Nauheimban tölteni, mi a legjobb bizonyíték arra, hogy furdönkben jól érzi magát.

A királyné egészségi állapota tartósan kedvező, étvágya javult, míg álmatlansága most sokkal ritkábban és jóval csekélyebb mértékben lép föl, mint idáig. A hangulata is többnyire kitünő, ami részben onnan van, hogy azóta, hogy délelőtti a „Schweizerhaus” nevű birtok nagy, parkszerű kertjében tölti, senki sem zaklatja tolakodó pillantásaival. Mint más furdőhelyeken, úgy itt is, kezdetben sok kíváncsi, báméskodó szem és még több amateur-fényképész alkalmatlankodott a felséges asszonynak. Ez valamelyik nap annyira elkedvelnitette, hogy már az elutazásra gondolt. De egy szerencsés körülmény segített a helyzetben.

A „Villa Kracht” tőszomszédságában levő nagy birtoknak, a „Villa Schweizerhaus”-nak tulajdonosa, Abeles Miksa, majnai Frankfurtból, aki születésére nézve osztrák ember, halott azokról a zaklatásokról, amelyeknek a királyné ki van téve és azonnal egész birtokát díjtalanul rendelkezésére bocsátotta az illusztris vendégnek. A következő éjszaka már birtokán keresztül utat csináltatott, amely lehetővé teszi hogy a felséges asszony, anélkül, hogy valaki észrevenné, lakásáról egyenesen a Johannsberg pompás erdeibe mehet.

A Villa Schweizerhaus kertjéből pompás kilátás nyílik és amely teljesen el van szigetelve minden forgalomtól és zajtól. Déli irányban egy görög templom emelkedik, ahol a királyné gyakran és örömezt időz. Abeles urnak megköszönte előzékenységét és a birtokos, mikor a napokban az udvari marsallal érkezett, jószágát a jövő esztendőre is készséggel rendelkezésére bocsátja a királyasszonynak. Ez idő szerint a szüneti gyermektelep néhány apró pártfogoltja van a Schweizerhausban, a jövőre teljesen szabad lesz.

Erzsébet királyné tehát elhatározta, hogy jövő évre már május elején keresi föl Nauheimot, nehogy, mint az idén történt, épen a nagy szezonban érkezék. A Villa Krachtot, amelyivel a felséges asszony meg van elégedve, újra kibérlék és a gyönyörű Schweizerhausra is reflektál ismét a királyné.

Ferencz József király ő felségének születésnapját, augusztus 18-át, az itteni osztrák kolónia megünnepeli. Lesz istentisztelet, ünnepség a Kurhaus terraszán és tűzijáték. Az egyházi ünnepségre a királyasszony is elmegy, a többire nem fogadhatta el a meghívást.

Augusztus 6-ika óta a királyné a „nagy szökőforrásnak” (a hetedik számúnak), a szén-savban leggazdagabb európai forrásnak vizében furdik. Az első furdőnek hatását dr. Schott tanár pontosan megfigyelte. A királyné akkor az orvos kíséretében az első számú furdőházból gyalog ment haza (körülbelül tíz percznyi

távolságra) és az orvos megvizsgálta a felséges asszony érverését akkor is, amikor a furdőházat elhagyta, akkor is, amikor a Villa Krachtba megérkezett. Hogy ugyanilyen megfigyelést tegyen, a napokban dr. Schott a királynével főnn volt a Johannsbergen. A vizsgálat eredménye, úgy halljuk, nagyon kedvező.

Az idő állandóan szép; a királyasszony naponként kikocsizik vagy gyalog elsétál a közeli erdőbe, és néha nagyobb kirándulások is tesz kocsin.

Az Appel-özred jubileuma.

Nagy ünnepet látnak holnap — mint már jelentettük — Eger város falai. Holnap ünnepi ugyanis a már évek óta ott állomásozó, báró Appel nevét viselő, 60. gyalogezred százévteljes jubileumát, amelynek különös érdekessége lesz, hogy az ezred zászlóját is akkor szenteli föl Samassa érsek.

Az új zászló gyönyörű lilaszín selyemszalagját Karolina szász királyné ajándékozta az ezrednek. A királynét hagyományos kegyelet fűzi a 60. gyalogezredhez. Édes atya, Wasa Gusztáv herceg, ugyanis második tulajdonosa volt az ezrednek, még pedig teljes negyvenhat esztendőn át.

A jubiláló ezred jelenlegi tulajdonosa, báró Appel János lovassági tábornok, már tegnap érkezett Egerbe. József főherceg és Malortie tábornok, a szász királyné képviselője, ma este értek oda. A pályaudvaron Schwarz Henrik ezredparancsnok és a tisztikar fogadta az illusztris vendégeket, akik Samassa érsek palotájában fognak lakni. A pályaudvaron Kállay főispán, Jankovich polgármester és Simonyi főparancsnok is megjelentek, akik a nagyszámú közönséggel együtt lelkesen megéljenezték a főherceget és a szász tábornokot.

Samassa érsek fényes estélyt rendezett ma a vendégek tiszteletére. Az estélyen a katonai előkelőségeken kívül a közélet legkiválóbb alakjai is jelen voltak. Az egész város lobogódszben pompázik, este pedig fényesen ki volt világítva. A ragyogó fényességű utcákon ember ember hátán tolongott.

A 60-ik gyalogezred mindenkor tisztán magyar fiukból állott, akik gyakran tüntették ki magukat bátorságukkal és vitézségükkel.

Pick Lipót százados összeállította a legényesség számára az ezred történetét, amelyből a következő érdekes részeket hõngesztük ki.

Minden Napoleon elleni háboruban ott látjuk küzdeni e vitéz ezredet; Oberscherm falut rohammal vették be s mikor egy francia lovasezred rájuk tört, azt szuronyukkal mind leszédtek a lóról, úgy, hogy csak a leghátul levők menekülhettek meg. Itt egy Baeust nevű százados, midõn golyótól találva összerogyott, kardjával mutatta katonáinak az irányt, hogy merre támadjanak.

Az oroszországi hadjáratban, amikor Napoleon katonáival harcoltak csapataink az oroszok ellen, az ezrednek csak egy zászlóalja vett részt s a legnagyobb hősiességgel viselte a zord éghajlat minden viszontagságait. Kirchenpetter parancsnokuk alatt egész Berezinaig hatoltak s a legkevesebben közülök dõltek ki a horasztó hídégen. Ez október 19-iki lipcei csatában szintén jelentékeny szerep jutott az ezrednek s kitünõ magatartásáért báró Trenk ezredesével együtt rendkívüli dícséretet nyert.

Báró Trenk csakhamar ezután tábornok lett, Csárnoczeit nevezték ki ezredesükké, aki két zászlóaljjal rohammal vette be Brienne-la Vieille-t és Brienne-le Chateaut. E győzelmes rohamoknál oly hõsileg harcolt az ezred, hogy nemcsak uralkodónak, hanem az orosz czár is többeket kitüntetett.

Igy Csekonics százados a Szt.-Vladimir, Csernovitz hadnagy a Szt.-Anna-rendjelet kapta.

Mikor Napoleon üldözését egy kisebb orosz csapatra bízta, a szövetséges seregek elhatározták, hogy egyenesen Párisba vonulnak, ami márczius 31-én, az orosz czár, a porosz király és herceg Schwarzenberg, Ferencz király helyettesének vezetésével meg is történt. Ez ünnepélyes bevoulásban, mint egyedüli magyar gyalogezred, a Gyulai-ezred is résztvett.

Nemsokára ezután Bécsbe került az ezred, amelybe 1831-ben Napoleon fiát, Ferencz József Károlyt, reichstadti herceget, osztották be második ezredes gyanánt.

A bécsi forradalom idején a Wasa-ezred (Gyulai gróf 1831-ben elhalván, Wasa herceg lett az ezredtulajdonos) őrizte a Burgot a király egyes kivánságára; 1848-ban hazánkba küldte őket gróf Latour s itt a 3. zászlóalj előbb a horvátok és szerbek ellen harcolt, majd külön csapatokba osztva, részt vettek a szabadságharcz majd minden csatáiban.

Különösen áll ez a harmadik zászlóaljról, mely hõsies szuronyrohamairól Szolnoknál, Hatvanánál, Isaszegnél, Vácznál, Nagy-Sarlónál és Budavár bevételénél csodákat művelt.

A magentai és szolferinói véres csatákban szintén ott küzdött az ezred s különösen ez előbbinél rendkívül elkeseredett harcztot vívott.

A porosz-osztrák háboruban a königgrätzi csatában harcoltak s bár az ütközet teljes visszavonulással végződött, õk itt is oroszlanbátorsággal küzdöttek s itt történt, hogy egy porosz golyótól leterített kapitány ezzel a kiáltással adta ki lelkét: — Elõre a magyar vér!

A boszniai hadjáratban a brekai és magovicza-planinai ütközetben vettek részt és győzelmesen vonultak be Szerajevoba.

Krivány nem lett õngyilkos.

Az aradi rendõrség távirati értesítést kapott a göttheborgi államrendõrségtõl, hogy az az ember, aki a svéd hajóról a tengerbe vetette magát, egy huszonkét éves berlini fiatal ember volt. Tehát nem Krivány.

A belügyminiszter elrendelte Szatmáry Gyula alispánnak, Schweger Alajos fõszámverõnek és Vörös Vidor tiszti ügyésznek haladéktalan felfüggesztését. Nem vette tudomásul a közigazgatási bizottságnak legutóbbi jelentését, hanem elrendelte, hogy a bizottság gondoskodjék az alispán helyettesítésérõl. A közigazgatási bizottságot ennél fogva vasárnapra újabb ülésre hívták össze.

Tegnap érkezett végre az aradi rendõrséghez a Krivány-ügyben sokat emlegetett bõrõnd, amelyet Krivány a bécsi Clombser-szállóban hagyott. Lapos, vitorlavászonnal bevont nagy utitáska ez, amelyet Bécsben utnak indítása előtt a rendõrség lepecsételt és ezzel a fölirással látott el:

St. A.

33.

(Stadthauptmannschaft Arad.)

Green Nándor alkaptány fölbonította a koffert, amelynek tartalma semmi adatot nem szolgáltat a vizsgálatához. Volt benne: három új öltözet ruha, hat pár új, viseletlen keztü, több ing, barisnya és alsónadrág. Nyilvános árverésen eladva, talán harmincz forintot lehet kapni érte. Ez persze nagyon kis része a háromszázezer forintnak.

A koffert a leltár fölvétele után újra lezárták és az aradi fõkapitányság pecsétjével látták el.

Kõller János vizsgálóbíró a következõkép nyilatkozott Krivány halálhírérõl és a vizsgálatról:

— Nem látszott lehetetlennek a svéd hirlap czikke, csak egy kissé furcsának. De már ezek után nem kell Krivány élete miatt aggodnunk. Kriványról ugyanis föl lehet tenni, hogy legalább egy fél évig nem telepedik meg szárazföldön, ahol nem érezheti magát biztonságban, még csak nem is alhatik nyugodtan. A hajón kényelmesen utazhatik, az ellátás jó, a kényelem teljes, afbiztonság pedig több, mint bárhol. Ezt Krivány, aki olyan sokat utazott életében és aközben eleget foglalkozhatott a szõkés gondolatával, bizonyosan igen jól tudja.

A vizsgálóbíró szerint föltétlenül hiteles az államügyészség távirata, mert annak sem érdeke, sem hivatása, hogy ilyen közérdekû ügyekben kétes értékû táviratokat küldjön. S ha az államügyészség határozott formában kimondja, hogy „nicht wahr”, akkor bizonyos, hogy ebben az ügyben elõzõleg már hivatalosan eljárak s ennek eredménye után czáfoltak rá a tengeri kalandra. Csak az a sajátosság, hogy ez eljárás eredményérõl az állam-

ügyesség még a mai napig sem értesítette az aradi rendőrséget, amely föltétlenül érdekelt hatóság, sem pedig a belügyminisztert, aki szintén megtekte annak idején saját hatáskörében az intézkedéseket.

Amit lehet, mindent elkövetnek, hogy az igazságszolgáltatás elől sem bujkálással, sem pedig regényes halálhírek költésével és terjesztésével meg ne menekülhessen Krivány János. A kihallgatások egész sorozatából már számtalan adat van a kezében, amelyeket fölhasználhat, mihamlalt bírói utra terelik az ügyet. Az egyes kihallgatásokról már egész halom jegyzőkönyv gyűlt össze.

A gyámpénztári könyvek és számadások megvizsgálását nem kezdhették meg, mert a belügyminiszter eddig nem küldött ki szakértőt. A szakértő azonban a napokban bizonyosan megérkezik, s akkor megkezdődik a hosszú vizsgálat, amelyen tíz évig visszamenőleg átnézik az egész gyámpénztári ügykezelést. Ez a vizsgálat eltarthat vagy két hónapig.

A nyomor álarczos menete.

Bécs, augusztus 12.

Szent Kleofás, milyenkaraván! — fognak fölkiáltani a bécsiek a Ringen és a Grabenen. Mert soha ilyen álarczos menetet még nem látott az osztrák főváros.

A bécsi nyomorgó artisták ugyanis tömeges felvonulásra készülnek teljes maskarában — tünettev ijesztő szegénységük és elnyomottságuk mellett. Félig szociálista meeting, félig borzalmasan érdekes és tarka látvány lesz ez.

Valóban a kóborló, apró művészek, a korcsmák és külvárosi sötétes kávéházak énekesei és táncosai, a rongyos trikotju vásári jongleurök nyomora szívfacsaró. És az a panaszuk, hogy a hatóságok még fokozzák ezt a nyomort. Adóztatják őket és nap-nap után jobban megszorítják keresetüket. Azelőtt sokkal több helyen mutathatták be produkcióikat, mint ma és lassankint kiszorúlnak minden helyről és zugból.

Ezért tervezik a tüntető álarczos menetet. Férfiak, asszonyok és gyermekek ugyanabban a jelmezben, amelyben kést nyelnek és égő fáklákkal dobálnak, bizonyos órában és helyen hirtelen fel fognak bukkanni, a városháza elé vonulnak és ott hangosan követelnek majd igazságot és részvétet.

A hatóság is, a közönség is hadd lássa, úgy mondják, mérhetetlen nyomorukat. „Az éhség a végsőkig visz. Most megtesszük az utolsó lépést és a hatóságnak tökéletesen mindegy lehet, hogy rongyos gunyváinkban, vagy színes kosztümjeinkben vonulunk-e föl. Mi már nem veszthetünk semmit, bár reményiségünk is kevés, hogy valamit még nyerhetünk.“

Ezt mondták a kétségbeesett emberek a községtanács egy tagjának. Luiger, mielőtt polgármester lett, jó szóval tartott Bécsben minden ütökopott külsejű embert, mint a nép barátja eljárt a különböző meetingekre és ott a töke által kizsákmányolt tömeg jogairól szónokolt. Ma pedig a bécsi Gemeinderathnál ridegeln, pöffeszkedőbb testülete nincs a kontinensnek: érzéketlen a nyomor és a közjó iránt.

A tervezett maskarádához csatlakozni fognak Bécs többi páriái is, úgy, hogy az éhező proletariátus felvonulása háborzongatóan impozáns lesz.

A bécsi akrobata-truppkból mintegy száz ember szervezi a menetet.

Az artisták főként amiatt vannak elkéseregye, hogy egy kerületi előljárásság megtiltotta a kóbor truppknak, hogy nyilvános helyeken játszanak. Az előljárásság hivatkozott az illető kerület iskolaszékének egy végzésére, amelyben az van mondva, hogy e mutatványok demoralizálják a fiatalságot.

Az artista-egylet elnöke érintkezésbe lépett a tartományi közoktatási tanácsal és bár ez nem osztja a kerületi iskolaszék ama véleményét, hogy az artista-produkciók rossz hatással vannak a fiatalság erkölcsére, e tilalmon nem változtattak.

Az osztrák uralkodói jubileum esztendejének tehát egy különös látványossága lesz, amelyért Bécsnek senki sem fogja irigyelni.

A koronázási ünnep bajai.

Furcsa hírek jönnek Amsterdamból olyan eseményekről, melyek Vilma királynénak szeptemberre tervezett koronázási ünnepélyére árnyékot vetnek.

Az ünnepség előkészületeit végző munkások, — különösen az ácsok — strikeol-nak. Az elégedetlenség nem váratlanul tört ki, úgy látszik, már régebben készülöben van. Szociálista befolyás játsza a főszerepet ebben a strike-ban, mert a bizottság titkára, egy ismert szociáldemokrata vezér és a szociálisták országsszerte gyűléseznek és nagy tevékenységet fejtenek ki.

Nem lehet tudni, vajjon a munkabérrel való elégedetlenség-e, avagy valami antidinasztikus tüntetésre való készülődés előjele-e az általános mozgolódás. Ugy látszik, mind a kettő s valószínű, hogy a koronázási ünnepségeket akarják megzavarni.

Esetleg meg is hiúsul a koronázás ünnepének jó része emiatt a strike miatt.

Az amsterdani lapokban tegnapelölt közzétett hivatalos program szerint Vilma királynő, aki e hónap 31-én tölti be tizennyolczadik életévét, szeptember 5-én fogná az amsterdami Unio-templomban az esküjét letenni s a hódolatokat fogadni. Az ifju királynő bevonulását különösen fényes ünnepségekkel tartanák meg, melyekre már igen sok előkészület történt. A strike-ra és az ünnepségek ellen tervezett tüntetésekre való tekintettel azonban olyasféle hír szállong, hogy a királynő abban az esetben, ha a strike-ot e hónap 15-ig nem sikerülne megtörni, az alkotmányos eskü letétele és a hódoló küldöttségek fogadása után, minden nagyobb ünnepség megtartása nélkül elhagyná a fővárost.

Egyelőre teljesen félbeszakad az utcák díszítésének és a tribünök felállításának munkája és hajótörést szenvedett az a kísérlet is, hogy idegen munkásokat állítsanak munkába, mert a jövővényeket elrettentette a sok fenyegetés és elhagyták Amsterdamt. Igaz, hogy a város némely helyén már óriási költséggel emelt díszes tribünök állanak, de ha valami fordulat nem áll be, akkor a gazdag díszítésű utcák helyett csak az egyszerű zászlódíszszel kell beérni.

A strike-oló munkások nejei férjeikkel tartanak és egy tegnapelölt tartott gyűlésen kijelentették, hogy addig tartanak ki, a „míg csak egy falat kenyér van a háznál.“

A strike kitöréséről és mai állásáról már közölt távirataink pótlására a következő értesítést kaptuk:

A sztrájkoló ácsok hat kerületre osztották a várost, amelyek mindegyikében hadiszállást tartanak. Az ugynevezett Lennep-szállásból indult ki a strike. A munkások órai bérüknek 23 centről 25-re való felemelését és 11 órai munkaidő helyett 10 órárt követelnek.

Velük szemben állanak a nagy- és kisebb vállalkozók, akik kis tökével a maguk vagy hitelbe vásárolt telken lakóházakat építenek, hogy azokat kis haszonnal eladva, ismételjék ezt a spekulációt. A nagyobb vállalkozók hajlandóknak mutatkoztak a munkások kívánságait teljesíteni, a kisebb vállalkozók azonban megtagadták a segédek követeléseit.

Mindkét fél alkudozni próbált; megindultak a tárgyalások az antirevolucionáriusok és a katolikus munkás-egyletek vezetőségei, meg a strikebizottság között, de eredménytelenül, mert egyik fél sem akart engedni. A németalföldi római katolikus munkásszövetség vezetősége azt az ajánlatot tette, hogy halasztsák el a differenciák kiegyenlítését a koronázás utánig; de ebbe az ácsok nem mentek bele, mert tudják, hogy épen ez az idő alkalmas arra, hogy kényszerhelyzetbe juttassák munkaadóikat, mert szükség van munkákészre.

Ez idő szerint mind a hat kerület strike-ol és mintegy 1700 ácslegény van munka nélkül; 80 nagyobb és 160 kisebb vállalkozónál szünetel a munka s csak 35 munkaadó hajolt meg munkásainak követelése előtt.

Egy perlekedő színész.

Francisque Sarcey, a legnépszerűbb és legtekintélyesebb francia kritikust barátai komolyan, ellenségei félig gúnyosan a színházi kritika hercegének nevezik. Csak a fiatal gárda nem használja a „prince de la critique théâtrale“ hangzatos címet, nekik megmarad Sarcey bácsinak. Most a „Revue Bleue“-ben első sajtópörét meséli el és ez a negyvenéves történet mintha csak a mai francia igazságszolgáltatást jellemezné. A pör vezetése, az ítéletnek és indokainak merész logikátlansága ép úgy, mint az államügyésznek a „res iudicata“-ra való hivatkozása ma se lenne anachronizmus Franciaországban.

A dolog 1863-ban történt, amikor Sarcey négy éve volt kritikus. Akkoriban a lapok nem közöltek mindennap színházi kritikát, hanem hetenkint egyszer, hétfőn bírálták meg a hét színházi eseményeit. E „Lundis“-k, aminőket manapság már csak a „Temps“-ban, a „Journal des Débats“-ban és legföljebb még egy-két lapban találunk, más tekintetben is eltértek a mai kritikától. Egy-egy klasszikus darab előadásáról, az Odeonban és Théâtre Français-ben színre került Molière- vagy Corneille-darabról ép oly részletesen és behatóan írtak, mint akár egy premiére-ről.

„Az Odeonban — így meséli Sarcey — „Andromache“-ra készültek. Hermione szerepében egy ifju színész lépett volna fel először, akinek, minthogy a színpadtól már régen visszavonult, nem mondom meg valódi nevét, hanem csak Charlotte-nak fogom nevezni. E kisasszony debut-ja kedvéért magam is elmentem az Odeonba.

Rendes szokásomhoz híven megvettem a színlapot, amelyen ép úgy, mint reggel a falragaszkon Charlotte kisasszony neve állt. Azt azonban nem vettem észre, hogy estefelé czédulákat ragasztottak az utcai plakátokra, amelyeken csak írva volt, hogy Charlotte kisasszony helyett Duguéret kisasszony lép fel. E hölgyet láttam már ugyan egy-kétszer játszani, de nem ismertem meg, különben is meg voltam győződve, hogy Charlotte kisasszonyt látom. Hermione személyesítője nagyon rosszul játszott, a szerepét is alig tudta. (Ami természetes volt, mert hisz a szerep kellő tanulmányozása nélkül „ugrott be.“) Nekem azonban erről fogalmam se volt és így legközelebbi hétfői tárczámban megírtam, hogy Charlotte kisasszony nagyon gyengén játszott, az ilyen szerepet előbb tanulmányozni kell.

Az egész dolgot már körülbelül el is felejtettem, mikor egy vagy két hét múlva idézést kaptam, amelyből csak nehezen betűztem ki, hogy Charlotte kisasszony beperelt és mivel ezikkem neki nagy kárt okozott, ötezer frank kártérítést követel tőlem. Most értesültem csak a szerepcseréről és megtudtam egyuttal azt is, hogy Charlotte kisasszony nagyon perlekedő természetű, aki kivülem már két-három újságrót beperelt és erősen szokta hangoztatni, hogy megtanítja majd ezeket az urakat.

Visszamentem a szerkesztőségbe és főszerkesztőnkkel, Guéroult urral megbeszéltem a dolgot, másnap pedig, az ő tanácsára is, egy entrefiletben megírtam a kellemetlen tévedés történetét és megjegyeztem, hogy emiatt ugyan kár volt engem beperelni. Azt hittem, hogy ezzel el van intézve a dolog, de csalódtam. Charlotte kisasszony nem vonta vissza panaszát.

Elérkezett a tárgyalás napja. Ellenfelem Léon Duvalt választotta ügyvédjének, engem barátom, Jules Papillon védett, aki nem volt ugyan valami kiváló ügyvéd, de én nem is gondoltam arra, hogy elítélhetnek. Elsőnek Duval beszélt, aki igen szép, rendkívül csiszolt beszédben hangsúlyozta, milyen nagy kötelességei vannak a színházi kritikusnak. Majd felsorolta ezeket a kötelességeket és ezek között is az őszinteséget jelentette ki a legfontosabbnak. Erőteljesen ostromozta azokat a bírálókat, akik igazságtalanul bántalmaznak mindenkit, ha az orra nem tetszik nekik. De rettenetes volt fölháborodása, mikor azokról az írókról be-

szült, akik nem nézik meg a darabot, amelyről írnak, ismeretlen művekről mondanak ítéletet, akik — ugymond — csak azért nem gyűlöletesek, mert neveltségesekek. Az ó-korból, a modern történetből számos ilyen bünesetet sorolt fel, de ezek egyikét sem lehet — ugymond — az én infámis cselekedetemmel összehasonlítani. Évszázadok során ez a legnagyobb illoyalítás. Ki lehetek én, aki nemcsak kartársaim ellen, hanem egy lovagias férfi becsülete ellen is vétkeztem. — Ezután saját fantáziája után szabadon rajzolt le engem. Sötét vonásokkal színezte ki, mint lépnek be hozzám ártatlanul és tisztán fiatal asszonyok, hogy bemocskolva távozzanak, hacsak hajlíthatatlan erényük nem vet gátat a Minotaurus szemérmetlen kedvtelésének. (Igy hasonlítottak egyszer életemben a Minotaurushoz.) Charlotteről kimerítően és becsézve beszélt. Elmondta, hogy szemérmes volt, szerette a művészetet; az antik tragédia Vesta-papnöje volt. Én azonban, iróztató szörnyeteg, tönkretettem életét, hírét, becsületét! Duval nagyon szépen beszélt, csak hogy egy szót sem szólt a tárgyhoz.

Utána Papillon emelkedett fel és védőbeszédében rettenetesen összedicsért. Nem adom el — úgy mondta — tollamat, sem aranyért, sem asszony csókjáért; nem használom fel boszúnak bármily elutasítás miatt. Beszédét azzal fejezte be, hogy Charlotte kisasszony vádjában egy igaz szó sincs. Nekem egyik ügyvéd beszéde sem tetszett valami nagyon, magam rohantam oda az elnökhöz, elővettem a szinlapot és megmagyaráztam tévedésemet.

A pernek az lett a vége, hogy száz frank pénzbírságra és ezer frank kárterítésre ítélték el. „Tekintettel arra”, mondá az indokolás, „hogy vádlott állítása szerint a szinlap tévesztette meg, de tekintettel arra, hogy midőn tévedését beismerie, Charlotte kisasszonyt azzal gyanúsította, hogy őróma telik a boszantásban, végül tekintettel arra, hogy e gyanúsítás hazug és vádló tekintélyének megrontására alkalmas, stb.”

Bámulatomban felugrottam. Hiszen erről nem volt szó a perben, sem a vádló fél, sem mi nem említettük. Felebbezni akartam az ítélet ellen, de a főszerkesztő lebeszélte:

— Ön gyermek, mondá Guérault. Azok az okok, amelyekért önt most a tiszta ész ellenére alítélték, érvényesülnek majd a második fórumon is.

Abba is csak nehezen egyeztettem bele, hogy a lapban nyilatkozzam. Nagy könyörgésemre azonban mégis megengedte, hogy legközelebbi tárczám élén szóról-szóra a következőket írjam:

— Ismeretes, hogy Charlotte kisasszonyt megbíráltam egy darabban, amelyben nem lépett fel. Charlotte kisasszony azt állítja, hogy ezt pusztán rosszakaratból tettem; én azonban konstátalom, hogy csak névcsere volt a dologban és egyedül a szinlap a bűnös. Ebben a tekintetben — az egyedüliben, amely szívenem feküdt, mert hisz újságírói becsületemet érintette — megnyertem a pert. Mikor ettől a bírák eltekintettek, elismerték jóhiszeműségemet. Más okból ítélték el, amelyet mint elítélt nem bolygathatok.

Három hét múlva újabb idézést kaptam, mert Charlotte kisasszony rágalmozásért beperelt. Hasonló idézést kapott Guérault. A tárgyaláson érdeklében beszélt az államügyész is.

— Sarcey ur jobban tette volna, ha nem tér vissza a res iudicata-ra, de minthogy igazat írt, rágalmozásért nem lehet bűnös. Ez a per nem létezik.

— Nyert ügyünk van, mondtam ujjongva a főszerkesztőnek. Ez gunyosan mosolygott:

— Fiatal ember!

Nyolcz nap múlva kézbesítették az ítéletet, amelynek értelmében öt vagy haterzer frankot kellett fizetnünk. Az összegre nem emlékszem már tisztán. Guérault boszankodás nélkül fizetett. Hanem ezt az ítéletet máig sem értem.”

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Katinka.** Orbán Árpád, aki „Katinka” cizmen két felvonásra való magyaros zenét írt, ma körülbelül a legügyesebb karmester, akit a vidékről ismerünk. Annyi jó zenei érzékkel és temperamentummal forgatja a karmesteri pálcát, hogy ereiben okvetlenül egy kevés művésznek kell folynia. Művésznek, amelyet nemcsak más zeneszerzők hoznak pezsgésbe, de amely néha magától is pezsgeni szeret. Írt tehát zenét ő is. Ma este láttuk a budai szinkörben darabját, „Katinka”-t, amelyről előre sejtettük, hogy nem lesz opera. Orbán sokkal tauultabb és őszintébb zenész semhogya ne tudná, hogy egy operette-társulat zenei aparátusa nem bír el egy teljes életnagyságu operát. Tehát írt kartársainak népszerű, magyaros zenét, csinos cifrázatokkal és melázó fordulatokkal: szerény egyszerű, zenét, oly igény telent, amilyen a tulipános láda cifrázata és szelíden lejtőt, amilyen az árvalányhaj lengése. Az első felvonásban hangzatos egy tenor ária (voltakép strófásdal), a másodikban Katinka magándala tetszett nekünk. Amaz idegen, ez magyar. A karok művészileg kevésbé sikerültek. A harmonizálás és hangszerelés nagyobbára izléses, takaros. A sok unisono és a vonások túltengése daczára is tetszetős a fülnek. — Az egész munka komolyságról és becsvágyról tanuskodik: soha sem érinti ugyan a zenedrámái stílt, de helyenkint találkozik a műzenei nyelvvel. Thury Zoltán, a kitünő író, Orbánnak értelmes és átlátszó szöveget írt. Katinka, a darab hősnője, nem szereti völégényét, Barnabást; szíve egy másik legényért dobog. A mellőzött ember emiatt leiszurja vetélytársát. Ezt a sует-t Thury eredetileg három felvonásban írta meg, de azután összevonták kettőre. Így is hatásos. A czimszerepet Anday Blanka igen kellőmeseen énekelte, Békassy érczes, meglepően szép csangósú baritonja jól érvényesült, és Áldor Juliska meg Hunfi is ügyeskedtek. A zenekar és énekkar hasonló becsvágyat tanusított. Orbán Árpádnak, aki maga vezényelte művét, az est folyamán jutott habér, virág, taps és kihívás nagy bőséggel. Az előadást gróf Keglevich István intendáns is végighallgatta.

* **Lengyel dalosok magyar földön.** A lemebergi egyetemi ifjuság „Baján” dalosköre tegnap este Huszton fényes hangversenyt adott az ottani szegény tanulókat segélyző egyesület javára. A hangversenyt eleinte a magyarországi rutén inségek felségelésére akarták rendezni, de ezt a kaszinó ellenetzte és a hangverseny már majdnem elmaradt. Végre is azonban megtartották és pedig igen szép sikerrel. A közönség lelkesen tapsolt és minden egyes dalt megismételtetett.

* **Bismarck-dramák.** A berlini színházak látóhatárán már is Bismarck-dramák kezdenek feltűnni. Több szerző is nyújtott be ilyen egyik-másik színházhoz. A berlini sajtó azonban tiltakozik az ellen, hogy e tákolmányokat színrehozzák. Bismarck, úgy mondják, nem volt drámai hős és csak üzleti spekuláció vihethi szinpadra.

* **Sarah Bernhard mint Medea.** Nem a Grillparzer „Medea”-jában fog játszani a francia művésznő, hanem Catulle Mendésnek egy hasonló című új darabjában. Sőt ezzel nyitja meg októberben a Renaissance-színház téli szezonját. „Medea” három felvonásos szomorujáték, amelyhez Vincent d'Judes hatásos szinpadí zenét írt.

* **Uj Patti.** Ez olvasható most a barczelonai szinlapokon, amelyek Barrientos Mária föllépteit hirdetik. Az énekesnő még csak tizenégy éves és már az „Alvajáró”-t és a „Hugonották” királynőjét énekelte rendkívüli sikerrel és — a nyári hőség daczára — zsufoolt házak mellett. A télen európai körutra indul.

* **Országos dalünnep.** Aradról táviratozzák a következőket: Az országos dalosversenyre ma száz dalos érkezett meg. A dalosok zöme a délutáni különvonattal jött Budapestről, akiket a vasutnál nagy és díszes közönség várt Vársárhelyi Béla főrendiházi tag díszelnökkel, Zemplényi Sándor elnökkel és Edvi Illés László főrendezővel. A katonazene a Rákóczi-indulóval üdvözölte a vendé-

gákat és Institorisz Kálmán üdvözölő beszédet mondott, amelyre Lung György szövetségi elnök szép szavakban válaszolt. A bevonulás a fellobogózott városba festői volt. A Baross-parkban rendezett banketen 2000 ember vett részt. Holnap kezdődnek a hangversenyek.

* **Tilos a kerékpár.** A berlini Schiller-színháznak egy kerékpározó tagját, Patryt, baleset érte, ami miatt több estén át nem léphetett föl. Ebből az alkalmából két berlini színház igazgatói körlevélben megtiltották tagjaiknak, hogy biciklizzenek. A Schiller-színház igazgatójának tilalma olykép szól, hogy minden balesetet, amely a színház valamelyik tagját éri, „önhibájából történtnek” fog tekinteni és ilyen baleset maga után vonja a szerződés felbontását. A Lujza-színház pedig minden bicikliző tagjától 1000 márka óvadékot kíván, esetleges kárpótlásul, ha miattuk egy-két előadásnak el kellene maradnia.

* **Jubileumi díj szobrászoknak.** A király koronázási jubileuma alkalmából létesített képzőművészeti pályadíjat, mely két éven át évenként 2000 forintból áll, az idén szobrászművészeknek fogják kiadni. Pályázhat minden magyar honos szobrász, aki harminczötödik életévét még tul nem haladta s aki nagyobb szabásu alkotásokra kiválóan hivatott képességének kétségtelen jeleit adta. Ennek igazolására a művész pályázati kérvényéhez mintákat, terveket vagy kész szoborniveket kötelek benyújtani. A díjat egy bizottság javaslata alapján a közgyűlés ítéli oda. A nyertes művész köteles az országos képzőművészeti tanács előtt tervezett tanulmányutjának munkatervét előadni s vállalkoznia kell arra, hogy tanulmánya eredményéről egy nagyobb alkotásban, vagy annak előkészítésében fog beszámolni. Ha a művész aztán valami jelentékenyvet alkot, a főváros fentartja azt a jogát, hogy megvehesse bizonyos időn belül. A pályázatokat még e hónap 22-éig kell beadni a tanácsi iktató hivatalban.

* **A festék ellen.** Duse Eleonora és több más modern színész tudvalevőleg állást foglal a festék ellen. Most Clairon, a párisi Comédie Française művésznője, „Réflexions sur la déclamation théatrale” czimű röpiratot bocsátott közre, amelyben azt mondja, hogy a festék használata nemcsak az arczbőrt rontja, hanem kedvezőtlenül hat az arcz kifejezésre is. De festés és festés közt különbség van — jegyzi meg erre egy francia lap. Az olaszok például oly vastag festéket használnak, hogy az arczvonások úgy tűnnek fel, mintha álarcz alól néznének elő. A németek festési modora ellenben élénkíti a tekintetet és elenyészteti a szinpadí világításnak kedvezőtlen hatását az emberi arcz tetszetőségére. Mérsékelt, okos festésre szükség van, ha a színész nem akarja szenvedő, halavány arczszínnel tiz eset közül kilenczben meghazudtolni szerepét, amelyben kitörő örömmel vagy szenvedéllyel kell járnia-kelnie.

FŐVÁROS.

(A betegsegélyző pénztár ügye.) A budapesti kerületi betegsegélyző pénztár ügye most már a belügyminiszteriumot is foglalkoztatja. A pénztár fejlesztését a belügyminiszterium egyelőre el akarja kerülni. Vannak azonban a betegsegélyző pénztár tagjai közül többben, akik a pénztár fejlesztését óhajtják s e czélból a tagokat vasárnapra általános gyűlésre hívták össze. A gyűlés bizonyára zajos lesz és valószínű, hogy a tagok egy része külön pénztár létesítését fogja elhatározni.

(Az új plébános beiktatása.) Dr. Nemes Antalnak, az új budavári plébánosnak ünnepélyes fel- esketése tegnap történt meg Esztergomban. Boltizár József püspök, általános érseki helynök először átvette a tridentini hitvallásra tett fogadalmát, majd az új plébánosnak esküt kellett tennie az evangéliumra és arra, hogy templomának jogait megóvja s megcsorbitani nem engedi. Erre a püspök a hercegprimás nevében megerősítette őt plébánosi állásban s a stolával felruházva intette őt, hogy az ország emez előkelő plébániáját szíven viselje és gondozza. A szertartás után fényes ebéd volt a püspök palotájában. Az új plébános ünnepélyes beiktatása a Mátyás-templomban Nagy-Boldogasszony-napján, hétfőn délelőtt tiz órakor lesz. Ha a hercegprimás pontifikál, mise után, ha pedig a

hiboros főpap akadályozva volna a megjelenésben, akkor a budapesti kerületi esperes Kanovich Béla apát iktatja be mise közben az új plébánost, akit azután a szokásos szertartások mellett bemutat híveinek.

(Árlejtés utcaburkolásra.) A tanács a II., IX. és X. kerület több utcájának aszfalt és makadamburkolására árlejtést hirdet. Az ajánlatok szabályszerűen e hónap 23-ig nyújtandók be az új városküzán (I. emelet 11. ajtó) Vosits tanácsosnak. Ugyanott megtekinthetők a feltételek is.

VIDÉK.

(Munkásbajok enyhítése.) Az agrár-szocializmus gyászjelentésének mondhatnók az alább közölt hivatalos okiratot, ha kedvesebben hangzó meghatározást nem keresnénk számára. A szocialista izgatások következtében munka nélkül maradt munkások már eléggé belátták botlásukat, a most kiáltó szóval átkozzák az izgatókat és kérnek kenyeret és munkát. És dicséretes munkát végez és hasznosat, aki most kenyeret ad ezeknek a kenyér nélkül maradt munkásoknak. Ezért különös megemlékezés és külön dicséret illeti meg Bagossy szolnoki alispánt, aki a következő átiratot intézte Hellebronth Béla hevesmegyei alispánhoz:

Tekintetes Alispán urnak, Eger.

Vármegyém területén több mint ezer munkás a kelletlen szocialista agitátorok szarát készpénznek véve, aratásra nem szerződött, s így munka nélkül maradt.

Ezeknek most nem lévén munkájuk, dologtalanul nézik, hogy mint keresi meg más egész évre való kenyerét, míg neki kenyérlé kell, mert az aratáson kívül más munkát ezen időben kapni nem képes.

Ezen munkásnép legnagyobb része már kijózanodott, de e kijózanodását legnagyobb valószínűség szerint elkeseredettség fogja felváltani, ha a nagy munkaidő elmúlik a nélkül, hogy ő keresethez juthatott volna, s ez újra vissza fogja dobni a legrosszabb irányú szocializmus karjai közé.

Ezeket elhárítandó, amíg magam hatáskörében megteszek mindent ezek munkához juthatás érdekében, úgy kérem a tekintetes alispán urat, hogy esetleges munkáshiány esetén méltótlanság megkeresni munkások kiállítását iránt.

Egyébként tájékoztatásul előre is közölhetem, hogy legnagyobb részben Török-Szent-Miklós, T.-Roff és Kun-Szent-Mártonban vannak foglalkozás nélküli munkások.

Bagossy s. k.,
alispán.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A kuria munkája. A királyi kuriához július hónapban 2225, ez évben összesen 14.610 ügy érkezett. A múlt évi hátralékkal együtt elintézendő volt 22.128 ügydarab, elintéztetett 13.454, hátralékban maradt 8674. Az 1897-iki év megfelelő szárához képest több érkezett be 431-el, kevesebb intéztetett el 204-el.

— Végrehajtás a vásárcsarnokban. Buzás Sándor, Buzás Károly és Buzás János monori lakosokat a pestvidéki törvényszék még 1895-ben elítélte súlyos testi sértés bűntette miatt egyenként megfelelő fogházbüntetésre, valamint 465 forint, 150 forint és 50 forint kártérítésre. A fogházbüntetést ugyan leülte a három Buzás, de a kártérítési összeget sehogysem lehetett rajtuk behajtani. Amikor a végrehajtó járt náluk, minden értékesebb holmit hamarosan elrejtettek és semmit sem lehetett rajtuk megvenni. Időközben a Buzások ellenségei valahogy megtudták, hogy a testvérek mindennap kora hajnalban baromfiakat szállítanak Budapestre, a központi vásárcsarnokba. Erről a körülményről azután hamarosan jelentést tettek Eötvös Károly ügyvédnek, aki a végrehajtóval és segédjével ma reggel megcsipette a furlangos testvéreket s ott a vásárcsarnokban lefoglaltatta a kocsit, a lovakat, aztán a kacskákat, libákat, csirkéket s egyéb apró jószágokat. Ezeket ezután elszállította egy keresési-úti vendéglőbe, amelynek egyik szolgáját egyben kinevezték zárgondnoknak. Mínt hogy azonban a jószágokat sokáig elzárva tartani nem lehet, az ügyvéd azonnal fogantatandó árverést kért. A Buzás testvérek pedig ma gyalogosan és szomorúan mentek vissza Monorra.

— Az ügyvéd baja. Nagy feltűnést kelt most ügyvédi körökben az a feljelentés, amelyet a szabadkai törvényszéknek a napokban adtak be dr. Hoffmann József szabadkai ügyvéd ellen. Hoffmann nemrégén végrehajtóval állított be W. B. lókereskedő lakására, hogy ott foglaljon. A kellemetlen látogatáskor W. még ágyban volt és mellette feküdt a pénztárczája, benne jó esomó bankóval. Amint az ügyvéd meglátta a pénztárczát, villámgyorsan odaugrott és magához ragadta. W. azonban gyorsan kiugrott az ágyból és minden áron vissza akarta szerezni a pénzt. Dulakodás támadt köztük s Hoffmann ügyvéd, aki erősebb volt, súlyos ütést mért ellenfelére, elrohant a zsákmányával s otthagya a csufosan elvert embert és a végrehajtót. Hoffmann ellen e hivatalos eljárásért dr. Fischer Jákó szabadkai ügyvéd rablás és súlyos testi sértés címén emelt vádat a bíróságnál, melynek határozatát most feszült érdeklődéssel várják Szabadkán.

— Drága kis levél. Orosz Lajos gépész és Marsovszky József főmérnök gyengéd levelezésben állottak egymással, azaz, hogy Orosz irogatott Marsovszkyknak, akivel előbb valami szabadalmi pöre volt, amiért haragosa is lett. Nem tudott megbocsátani ellenfelének, sőt mikor Berlinbe utazott, még onnan is küldözgette szemrehányó leveleit. Ezekben messze túllépte a megengedett határokat, sőt a leghatározottabb gorombaságokat vagdosta Marsovszky fejébe. Ezt viszont a főmérnök nem tudta megbocsátani s feljelentette sértettségét a büntető járásbírósnál. Ma tárgyalta Bezeredy Bertalan bíró a dolgot a Orosz becsületsértés címén ötven forint pénzbüntetésre, esetleg öt napi fogházra ítélte. Az elítelt felebbezett.

— Kedélyes fogház. A budapesti törvényszéken ma oly ítélethirdetés történt, amelyről érdemes hosszasan megemlékezni. A tényállás a következő: Pillingér Géza kocsiat a törvényszék tavaly lopás miatt hat havi börtönrre ítélte. Ez ítéletben a vádlott belenyugodott, tehát jogerőssé vált. De egy évvel ezelőtt ugyancsak Pillingert súlyos testi sértés miatt kilencz havi börtönrre ítélték el, amely ítélet azonban nem volt jogerős, mert az ellen a vádlott felebbezett. Az ítélet azonban időközben jogerőssé vált és így a törvényszék Pillingerre nézve egy évi össz büntetést mért ki. Ezt az ítéletet az ügyész meglebbezte, de a tábla az össz büntetést helybenhagyta. A tábla ítéletét ma hirdette ki a törvényszéken Czárán István tárgyalási elnök. Az elnököt, aki tudta, hogy vádlott ez időszerint üli le büntetését, nagyon meglepte, hogy a vádlott szabadon jelent meg az ítélethirdetésre. Meg is kérdezte tőle:

— Miért jött maga ide börtönör nélkül, hiszen maga most üli le büntetését?

A vádlott erre így felelt:

— Kérem, engem a hathavi börtönbüntetés kitöltése után a fogházfelügyelő ur kibocsátott. Én mondtam neki, hogy ez tévedés lehet, mert nekem még hat hónapig ülnöm kell. A fogházfelügyelő azonban azt válaszolta, hogy ő erről mit sem tud, tehát távozzam, mert ő itt tovább nem tarthat hiába. Így aztán szabaddá lettem.

Az elnök erre nem tehetett egyebet, mint hogy a vádlottat átadta az ügyésznek ujjabb hathavi elzárás végett, noha a vádlott büntetése már tényleg meg volt szakítva.

— Lövöldöző kovácslegény. Hauser Ignác csobánkai kovácsnak Denk József volt a legénye. Elég szorgalmasan dolgozott, de csak akkor, ha józan volt. Amikor mélyebben nézett a kancsó fenekére, nem lehetett birni vele. Előfordult pedig ez az eset minden héten kétszer. Hauser utóbb meguntta ezt a dolgot, és Danknak leszállította a fizetését. A legény erre kijelentette, hogy ilyen csekély fizetés mellett nem dolgozik. Elmegy más mesterhez, csak előbb adják ki a járandóságát. Kiből szövíta támadt a mester és a legény között, s Denk ezzel a fenyegetéssel távozott:

— Majd megmutatom én magának, kinek lesz igaza!

A haragos legény nem sokat habozott, magához vette a fegyverét, megtöltötte és amikor később Hauser elébe került, megpróbálta a puskáját a levegőbe.

Hauser odaszólt neki:

— Nos hát, miért nem lösz rám?

Alig hogy ezt kimondta, Denk a vállához emelte a fegyvert és elszóta. A lövés szerencsére nem talált, csak a falba furódott.

A pestvidéki törvényszék ma délelőtt vonta felelősségre Denk Józsefet szándékos emberölés kísérlete miatt. A vádlott azzal védekezett, hogy ittas volt s nem tudta, mit cselekszik. A bíróság három évi fegyházra ítélte a lövöldöző kovácslegényt, aki az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

SPORT.

— Hohenlohe herceg Tatán. Hohenlohe herceg, a nemrég elhalt istállótulajdonos fia, ma reggel a tatai training-telepet nézte meg. A német herceget Péchy Andor és Milne trainer kalauzolták. Megnézte a reggeli galoppokat, a Péchy-Üchtritz-istálló lovait és a parkot. A herceg el volt ragadtatva s odanyilatkozott, hogy sok szépet hallott a tatai trainingpályáról, de az, amit látott, felülmul minden dicséretet.

— Mindig törőse. Gróf Batthyány Elemér kiváló háromévesét, Mindiget, törölte a Szent István-díjból és a Királyné-díjból.

— Lóverseny Győrött. A 9-ik számú huszárezred tisztikara Győrött augusztus 19-én lóversenyt rendez. A verseny védnöke Ottó főherceg, aki jelen is lesz az érdekes mérkőzésnél.

— Kerékpárverseny Nyiregyházán. A nyiregyházi kerékpáregylet augusztus 20-án, Szent István-napján, a Nyiregyháza-Rakamaz, illetve Nyiregyháza-Nagykálló közé eső országuton kerékpárversenyt rendez. A mérkőzés után mulatság lesz a sóstói fürdőben.

— Athléták mérkőzése. A budapesti III. kerületi torna- és vivő-egylet augusztus 14-én délután négy órakor tartja házi athletikai mérkőzését a csömöri-úti versenypályán.

— Kirándulás. A Condor kerékpár-egylet vasárnap, augusztus 14-én, Gödöllőre kirándulást rendez.

— Athléták ünnepe. A „Magyar Athletikai Club“ a Balaton mellett levő földvári nyaralótelepen díszes klubházat épített. E ház ünnepélyes felavatása és megnyitása augusztus 14-én, vasárnap lesz. Az ünnepély programja a következő: 3. Délután négy órakor a klubház ünnepélyes megnyitása. 2. Délután öt órakor athletikai verseny. g. Este 7 órakor társasvacsora. 4. Este kilencz órakor sportbál.

— Megérkezett telivérek. Ma reggel ujjabb a következő telivérek érkeztek Budapestre:

Milne trainertól: Doria, Deaf et Dumb, Kárpát, Mini, Theofil, Aga, Magister, Dóme, Pál, Chriseys, Gonosz, Mirko, Stewarton, President, Bendeguz, Prosa, Perl Rose, Kup, Masque, Liebig, Ivone, Schwiagerbruder.

Alfonz Planner trainertól: Kópé, Náni, Remete, Káplár, Rangos, Czicza II., Ártatlan.

Smart trainertól: Gehst vira, Tip-Top, Elfe, Dogma, Sardelle, Rose of Kildare, Cousine, Blitz.

Ball trainertól: Veloce, Véletlen, Bora, Kréta II., Betyár, Szilárd.

Mr. Heath: Wienerwald, Fatty, Iis, Honour Bright, Szokás.

Hesp trainertól: Szolgabíró, Rege, Fóth Park, Zászlós, Szellő, Palota, Pauline, Mesébe való.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az igazságügy miniszter Ujváry Béla nyiregyházi törvényszéki joggyakornokot a kalocsai törvényszékhez, Csulay Albert dévai járásbírói joggyakornokot a lugosi járásbíróshoz és Lipóczy László kecskeméti járásbírói joggyakornokot a szabadkai törvényszékhez aljegyzők, Wekerle György szabadkai törvényszéki díjnokot a zentai járásbíróshoz díjnokká, a magyar királyi posta-távírdó és távbeszélő elnök igazgatója Grósz Hugó Ignác, Grósz Rezső, Lukács Mór, Lans Vincze és Hikisch Emil napidíjas műszerészeket a XI-dik fizetési osztály 3-dik fokozatába ideiglenes minőségű posta- és távirdó műszerészekké nevezte ki.

Magyar név. Rosenfeld Adolf vocini lakos, valamint kiskoru fia Aladár Moldoványira, Blum Márton kenderesi lakos Virágra, Csizmazia Gyula anyakönyvvezető gyomai lakos Mányira, Gshwandtner Albert resicza-bányai főmérnök ugyanottani lakos, ugyszintén Gizella és Mária gyermekei Györgyre, Goldstein Farkas m-kissalói lakos Radnaira, kiskoru Kociuba Sándor, Kociuba Viktor és Kociuba Rezső brassói lakosok Liskaira, Fried Illés budapesti lakos, ugyszintén Berta, Ignác, Lina, Eszti és Bernát kiskoru gyermekei Békésre, Kestenbaum Jakab sátoralja-újhegyi lakos Keltire, Krausz Salamon kisvárdai lakos Kovácsra, Kohn Simon szabadbárándi lakos Kohárra, Klein Ödön nagykanizsai lakos Kozosvárra, Eliás Fülöp budapesti lakos Erdélyire, Handler Samu budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Melánia, Endre és Judit Horvátra, Cziprán György és János inkei lakosok, valamint az előbbi kiskoru gyer-

gyermekai György, Lujza és Vilma Czegőnére, Fischer Pál budapesti lakos Halászra, kiskoru Nemas Mihályváraljai lakos Füredire, kiskoru Ellenbegecs Zsigmond zalaegerszegi lakos Horvátra, Krizmanics Zsigmond karafai néptanító, valamint kiskoru fiai Emil és Kálmán Keletire, Gubina András kis-zombori illetőségű, Szécsényben állomásozó magyar királyi csendőr Galgócira, kiskoru Róth Ida, Aranka, Átlla, Jolán és Aladár szent-mihályi lakosok Szemerére, Pfeifer József tanító zombori lakos, valamint kiskoru gyermekei Gyula és József Petényire, Jentner Antal fővárosi hivatalnok budapesti lakos, valamint kiskoru Anna leánya Jeneire, Breuer Mihály fővárosi díjnok budapesti lakos, valamint kiskoru Pál és László gyermekei Bartára, Basti Antal fővárosi hivatalnok budapesti lakos Bartosra, Holczér Salamon fővárosi alkalmazott budapesti lakos Hollóra, Polczek Adolf Titusz budapesti lakos fővárosi irnok Lengyelre, Fischer Abraham fővárosi irnok budapesti lakos Fodorra, Bauer János fővárosi irnok budapesti lakos, valamint kiskoru Mária, Kata és Ilona gyermekei Bácskaira, Gayer Izidor fővárosi irnok budapesti lakos Gajárra, Lozert Ferenc fővárosi alkalmazott budapesti lakos Lászlóra, Neumann Adolf szegedi lakos, valamint kiskoru Márkus, Ferenc és Jenő gyermekei Nemesre, Stupiczki János máv. pálvafelgyázó német-szentmihályi lakos, valamint kiskoru gyermekai Paula, István, Béla, Mária, Gyula, Amália és József Szatmárra, Szaurer György máv. mozdonyvezető szombathelyi lakos, valamint kiskoru fia Géza Szatmárra, Semann János máv. kalauz szombathelyi lakos, valamint kiskoru gyermekei Béla, Ilona és Margit Szirmaira, Sziderits Ferenc máv. málház szombathelyi lakos Szilágyira, Tancsics György máv. málház szombathelyi lakos, valamint kiskoru gyermekei Judit, Mária és Margit Tolnaira, Trattner Károly máv. málház székesfehérvári lakos Telekire, Vachutka Mihály máv. mozdonyvezető szombathelyi lakos Vasvárra, Weisz Antal máv. állomásfőnök paksi lakos, valamint kiskoru gyermekei Márton, Gizella, Armin és Margit Vértésre, Weisz Zsigmond máv. málház székesfehérvári lakos Várádra, Wenzl János máv. málház német-szentmihályi lakos, valamint kiskoru gyermekei Anna, Béla, Sándor és Mária Vértésire, Vreszk Mihály máv. kalauz szombathelyi lakos Várádra váltortatták vezetéknevüket a belügyminiszter engedelmével.

Árverések a fővárosban. Egerváry Géza fővárosi vigadóberő ingóságai Hermann J. L. cég részére augusztus 13-án délelőtti fél 11 órakor a Vigadó épületében, ugyancsak Egerváry Géza fővárosi vigadóberő ingóságai Neuländer K. és testvére cég részére délelőtti háromnegyed 11 órakor a Vigadó épületében, Waldner Henrik ingóságai VI. Vörösmarty-utca 54. augusztus 13. Pacholak Károly ingóságai IX. Üllői-ut 46. és VIII. Balassa-utca 5. augusztus 13. Grünstein Mór ingóságai V. Váci-ut 20. augusztus 13. Nagel Zsigmond ingóságai VI. Teréz-körút 30. aug. 23. Markusz Géza ingóságai VII. Külső-Kerepesi-ut 28. augusztus 16. Fenyves testvérek ingóságai VI. Vörösmarty-utca 59. és VI. Vörösmarty-utca 55. augusztus 13. Gróf Berchtold Artur ingóságai IV. Kecskeméti-utca 7. augusztus 13.

A vidéken. Dr. Ranschburg Hugó ingóságai Soroksáron (Ócsa) augusztus 23. Helley Ágnes ingóságai Tasnáron a Condilo-tanyán augusztus 29. Major Károly ingatlanai Hidas-Németi községánál (Kassa) szeptember 9. Daróczi Mária ingóságai Kecskeméten a városföldi tanyán augusztus 17. Gyebrár Pál ingóságai Endrefalván (Szécsény) augusztus 24. Schön Kellner Czili ingóságai Vajdácská községben (Király-Helmec) augusztus 25. Horváth Vendel ingóságai Bagotán (Ó-Gyalla) augusztus 17. Scheinberger Ignác ingatlanai Nagy Kikindán szeptember 15. Ronyai Sándor ingatlanai Szarvason szeptember 15. Sz. Kovács Ferencz ingatlanai Tiszaföldváron a községánál (Szolnok) október 15. Keller Vilmos ingatlanai Soroksáron szeptember 9. Sztancsulov Katalin ingatlanai Verseczen szeptember 18. Posztóczky Iván ingóságai Kis-Jobbágyin (Szirák) augusztus 25. Gellén Dező ingóságai Losoncson és Kálnón augusztus 18. Dick Jakab ingóságai Tordán augusztus 23. Vig Adolf ingóságai Mosorinban (Tittel) augusztus 22.

Pályázatok. Az új-aradi (Temesvár) járásbírósnál irnoki állásra, a sümegi reáliskolánál (vallás- és közoktatásügyi minisztérium) tanári állásra, a pozsonyi törvénytudományi irodatisztai állásra, az oraviczi (Fehértemplom) járásbírósnál irnoki állásra, a nyitrai törvénytudományi albirói állásra, a zirczi (Veszprém) járásbírósnál telekkönyvvezetői állásra, a pancsovai járásbírósnál aljegyzői állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

Nagy bolthelyiség

a József-körút legélénkebb helyén f. évi november hó 1-ére

kiadó.

Caim a kiadóhivatalban.

Gleichenberg-gyógyhely

Stájerországban.

Gyógyeszközök: Alkalmos-muriatikus források, savó-, telón- és kőszelvény (szarvaktaradány), kely, fény és gyógybalegések, forrás-só, porlasztás magán-kamrákban, pneumatikus-kamara, szénavas aczalfürdő, pezsgő-fürdő, hidegvíz-gyógyintézet.

Idény: május 1-től, szeptember végéig.

Kelvelőgáltás és prospectus ingyen. Lakásmegrendeléseket elfogad.

a Gyógyigazgatóság Gleichenbergben.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 12. (C. T. B.)

	augusztus 12. cents	aug. 11. cents
Buza szeptemberre	72 ¹ / ₈	71
„ deczemberre	69 ³ / ₈	69 ¹ / ₈
Tengeri szeptemberre	37 ³ / ₈	37 ¹ / ₈

Chicago, augusztus 11. (C. T. B.)

	augusztus 12. cents	aug. 11. cents
Buza szeptemberre	67 ¹ / ₈	66 ¹ / ₄
Tengeri szeptemberre	32 ³ / ₈	32 ¹ / ₂
„ októberre	32 ⁵ / ₈	—

Ipar és kereskedelem.

Fizetés megszüntetések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetés megszüntetéseket közli: Szabó Sándor Zilah, Weisz M. József Medgyes, Berger Lipót Arad.

Husarak. A vásárigazgatóság hivatalos jelentése szerint az elmúlt héten a fővárosban a husarak ezek voltak: Vesepecsenye egészben, 1 kilogramm, 70—150-ig. átlag (88 kr), vesepecsenye tisztítva, 1 kgr. 1.00—2.50-ig. átlag (1.81) kr, hátulja pecsenyének 1 kgr. 60—1.20-ig. átlag (80) kr, hátulja I. rendű, 1 kgr. 60—90-ig. átlag (70) kr, eleje, II. rendű, 1 kgr. 52—90-ig. átlag (65) kr, eleje III. rendű, 1 kgr. 44—72-ig. átlag (54) kr, hátulja és eleje átlag 1 kgr. (67) kr. Máj, lép, vese, nyelv stb. 1 kgr. 20—80-ig. átlag (50) kr, csont velős 1 kgr. 20—60-ig. átlag (38) kr, bivalyhus 1 kgr. 44—70-ig. átlag (57) kr.

Kőbányai sertéspiacz, aug. 12. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 59—59¹/₂ krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 59—59¹/₄ kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban: 60—60¹/₂ kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban 59¹/₂—60 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 59—60 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 59—60¹/₂ krajczárig. Sertéslétszám: 1898. aug. 10. napján volt készlet 45.741 darab, aug. 11-én felhajtott 324 drb, augusztus 11-én elszállított 327 darab, augusztus 12-ére maradt készletben 45.738 darab. A hizott sertés üzletirányzata kissé kellemesebb.

Budapesti konzum-sertésvásár, aug. 12. A ferenczvárosi petrokum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. augusztus 11-én érkezett 719 drb. Készlet 88 darab, összes felhajtás 807 drb. Elszállítottat budapesti fogyasztásra 667 drb, elszállítatlan maradt 140 drb. Napi árak: 120—180 kilós 59—61 kr, 220—280 kilós 59—61 krajczár, 320—380 kilós 59—61 kr, öreg nehéz 60 krajczár, malacz 45—46 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti borjuvásár, augusztus 12. A mai vásárra felhajtott 762 darab belföldi és 21 drb. rugott borju. Jegyzett árak: Élő borjuk: belföldi 28—40 forintig, kivételesen 42—45 forintig, rugott borju 18—23 forintig 100 kilonként.

Pénzügy.

Pesti magyar kereskedelmi bank. Mint mindig, úgy ezuttal is a nagy pénzintézetek közül legelsőnek a Pesti magyar kereskedelmi bank teszi közzé 1898. évi első felévi mérlegét, illetőleg a nyereség-vesztésékszámát, amelynek adatai szembeállítva a múlt év megfelelő adataival, a következők:

	1898.	1897.
Nyereség-áthozat	369.008	370.973
Tiszta kamatjövdelem	1.018.981	835.314
A banképület jövdeleme	10.114	10.616
Nyereség a jelzálog-üzletből	281.301	270.068
Különléle jutalékok	201.217	189.142
Nyereség külföldi váltók és pénznemek után	93.806	97.677

	1898.	1897.
Nyereség értékpapirokon	49.480	55.927
Nyereség syndikátusokon	46.085	69.393
A fiókintézetek és commanditek nyeresége	103.792	93.770
Nyereség a váltó-üzletből	50.000	19.956
Nyereség a hitelrészek üzletéből	2.838	2.620

Terhek:

	1898.	1897.
Az ügyvezető igazgatóság, a hivatalnokok és szolgák fizetése	191.467	175.330
Költségek	125.166	115.569
Adók	117.572	116.168
Leírások különféle követelésekből	946	2.818
Leírások beszerzésekből és építkezésekből	6.833	1.863
Első felévi nyereség	1,785.249	1,603.710

Ebben a mérlegben már a 15,000,000 forintra felemelt alaptőkével elért üzleteredmény szerepel, mely a nyereségegyenleggel együtt 1,785,249 forint 33 krajczárnyi nyereséget tüntet fel, ami a tőke 23.80 százaléknyi kamatoztatásának felel meg. A nyereségegyenleg hozzászámítása nélkül a lefolyt félévben 1,416,240 forint 37 krajczárnyi tiszta nyereség éretett el, ami a felemelt tőke 18.88 százaléknyi kamatozásának felel meg. A két esztendő első felének eredményeit, de különösen azok részleteit összehasonlítva, azt látjuk, hogy a bank nemcsak, hogy megmaradt a tavalyi jövedelem színvonalán, hanem úgy végeredményben, mint egyes pozícióiban ismét haladást mutat daczára a minden szakmára kiterjedt és a tavalyi rossz termés okozta kedvezőtlen üzleti viszonyoknak és daczára annak, hogy a bank üzleti tevékenységébe bevont új tőkét a dolog természete szerint és a mondott viszonyoknál fogva még nem értékesíthette a már előbb kihelyezett tőkéjéhez hasonló eredménnyel. És ami különösen feltűnik, ez az, hogy a zárszámadás részletei a rendes bank- és jelzálog-üzlet szakadatlan emelkedése mellett tanuskodnak. A jövedelem tényleg 247,000 forinttal emelkedett, mely összegből esik: kamatokra 184,000 forint, jelzálog-üzletre 11,000 forint, jutalékokra 12,000 forint, fiókok és commanditekre 10,000 forint, a váltóüzletre 30,000 forint, ellenben csökkent a jövedelem: külföldi váltószámlán 4000 forinttal, értékpapír számlán 6000 forinttal, syndikátusi számlán 23,000 forinttal, összesen 33,000 forinttal, úgy hogy az összesen 30,000 forint összegű költség és adókiadási többlet tekintetbe vételével 184,000 forintot tevő netto bevételi többlet mutatkozik. A külföldi váltó-, értékpapír- és syndikátusi számlák kedvezőtlenebb eredményei főleg arra vezethetők vissza, hogy az értékpapír-bizományüzlet a tőzsdék általánosan kedvezőtlen viszonyainál fogva majdnem teljesen szünetel és hogy ugyanezen körülmény okozta minden lényegesebb tranzaszióinak és nagyobb pénzügyi műveleteknek teljes hiányát is. A lefolyt évben a kereskedelmi bank egy említésre méltó syndikátusi üzletet sem honyolított le. A váltóüzletbe z lelért nagyobb nyereség részben azon haszonr vezethető vissza, mely a magyar királyi osztály sorjegyek forgalmából éretett el és mely haszon maradandó jellegénél fogva különös figyelmet érdemel. Rendkívül örvendetes jelenség az, hogy a jelzálog-üzlet és a rendes bank-üzletnek előbb említett számláin oly jelentékeny gyarapodás mutatkozik. A bank saját zálogleveleiből és községi kötvényeiből körülbelül 10.7 millió forint névértékűt adott el a lefolyt félévben, mely elhelyezés tekintélyesnek mondható, tekintve egyrészt hogy magában az országban a tavalyi rossz termék következtében a tőkebefektetésre való értékpapírok iránti kereslet teljesen hiányzott, másrészt, tekintve azon álláspontot, melyet Ausztriában hazai kibocsátásainkkal szemben elfoglálnak. A bank a lefolyt félévben közvetlenül, emisszió nélkül bevezette a német piacon 4 százalékos arányban fizetendő községi kötvényeit is. Ezen bevezetést teljes siker koronázta, ami bizonyosságot tett arra nézve, hogy a külföldi közönsége nem perhorreskálja a 4 százalékos értékpapír-typust, hanem inkább arra fektet sulyt, hogy tőkét oly papírra helyezze el, mely minden agio-vesztéséget kizár és mely a befektetett tőkét saját pénznemében, minden agio-hullámas nélkül kamatoztatja. A külföld

előkelhelyező közönségének éretlen magatartását tekintve, oly rangú intézet részéről, mint amilyen a Pesti magyar kereskedelmi bank, teljesen jogosult az a felfogás, hogy czimfeteinek kibocsátásánál a külföldi piacok izléséhez és szükségletéhez alkalmazkodik, annál is inkább, mert a valutánk rendezésére megindított akciónak komoly-sága kétségbe nem lévén vonható, annak sikeres keresztülvitele biztosra vehető, viszont ha a bank egy nagyobb kamatozású például 4 1/2 százalékos typusnak tekintélyes összegben való kibocsátását folytatná vagy újból megkezdené, ez által oly visszafeljődést inauguralna, melynek káros hatása a magyar közhitelei viszonyokra alig maradna el. Megemlítjük még, hogy a bank betétállaga a lefolyt félévben 11.5 millió forinttal szaporodván, 61.7 millió forintra emelkedett, mely összegbe a kormány és egyéb hatóságok betétei felvéve nincsenek s hogy a fentebb említett 10.7 millió forintot tevő (1897. évben 8 millió forint) elhelyezett záloglevél- és községi kötvényczimletek hozzászámításával a banknak jelenleg 125.9 millió forintnyi saját kibocsátású czimlete van forgalomban, az 1897. június 30-iki 115.6 millió forinttal szemben.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, augusztus 12.

A buzaárak ma változatlanok maradtak. Elkelt vagy 20.000 métermázsza. A tőzsde jelentése ötkrajczáros árcsökkenésről tesz ugyan említést, de a legjobb akarat mellett az eladott tételek árából ez elcsöbödést sehogysz tudjuk konstatálni. Tegnap 9 forint 95 krajczár volt a legmagasabb ár, ma is az volt. Tegnap 80.5 kilós tiszai buzáért, ma 80 kilós ugyane származékú buzáért fizették ezt az árt. Egyenként majdnem minden egyes tételnél hasonló eredményre jutunk, ha a tegnapi és mai árakat szembesítjük egymással. Hol van tehát az árcsökkenés? Egyes egyedül az árfolyam jegyzési bizottság tagjainak fantáziájában. Későbbi szállítási tételekre nézve pláne megjegyzi a jelentés, hogy 10—15 krajczárral olcsóbban sem lehetett azokat elhelyezni. Itt nem levő árban ma sem kínálat, sem kereslet nem volt, következésképp eladás sem fordult elő. Ily körülmények között bátran mondhatta volna a hivatalos, hogy félforinttal olcsóbban sem voltak értékesíthetők a szállítási tételek, mert hiszen egyáltalában nem volt ezekre verő, de hát — mondjuk — nem is volt kínálat ezekben.

Némi érdeklődést keltettek a ma történt eladások a s z e r b b u z á b a n. Elkelt e származék-ból 1000 métermázsza 77.5 kilós buza 7 forint 40 krajczáros árban 3 óra és ugyancsak 1000 métermázsza 76 kilós buza 7 forint 10 krajczáros árban 3 óra. Tagadhatatlanul elég alacsony árak ezek, de még sem oly feltűnően olcsók, hogy már ez eladások révén is nagyobb számban deroutra lehetne következtetni, amint ezt ma hangoztatták. Eltekintve attól, hogy Szerbia export-főlösege végre nem oly jelentékeny, hogy az áralakulásunkat tartósan befolyásolhatná, a ma elért árak egyáltalában nem szólnak az olcsóbb eladás mellett. A szokványbuzánknak megfelelő 76 kilós szerb áruért ugyanis 7 forint 10 krajczárt fizettek. Ehhez számítandó még a 90 krajczárt tevő vám, tehát a tulajdonképeni ár 8 forint. Mert a vámot okvetlenül a malom fizeti. Hogy esetleg az őrlési forgalom révén visszakapja az importilletéket, az nem tartozik ide, nem lévén bizonyos, hogy lesz-e liszt-exportunk, sőt a contremine egész határozottsággal állítja, hogy nem lesz, mert nem lehet.

Egyőként, ha e feltételekben csatlakoznának, azaz ha tényleg jelentékenyebb kivitelünk fejlődne, akár nyerstermékben, akár őrléményekben, úgy is egészen más színezete lenne az árkonstellációnak. Visszatérve az említett nyolczforintos árra, figyelembe veendő még, hogy az a szerb buza ily állapotban, amint ma megvették, nem használható szokványszállításra. Súlyban megfelel, de máskülönböben nem. A szokványbuza legfeljebb négy százalék idegen magot tartalmazhat. A mai tételekben pedig legalább is 10 százalékot tesz a vegyűlék. E buzát tehát még manipulálni és legalább is hat százalék keveréktől megszaba-

ditani kellene, ami a költségekkel együtt mintegy 70 krajczár veszteségnek felel meg. Tehát 8 forint 70 krajczár e buza ára három óra, vagy 8 forint 60 krajczár készpénzben. Tehát e Balkánállam sem nyújt kilátást a 8 forintos szeptemberi buza árra, a többi alduai állam pedig egyelőre egyáltalában nem kínál semmit.

A többi cikkben kevés forgalom volt változatlan árak mellett.

A határidőpiacon is kezdettől végig lomhán hömpölygött az üzleti forgalom. Az árhullámzások néhány krajczár keretén belül csapkodtak; a tőzsrék fásultak, a vidék közömbös, a gabonabörze irányában semmi vállalkozási kedv, semmi üzlet. A contremine nem mer akcióba lépni, mert mégis attól fél, hogy irgalmatlanul eltráspárolják, a hausse-nak sincs bátorsága újabb tranzakciókba bocsátkozni, mert az idén már a kelleténél többször csatlakozott és mert a börze hangulata inficziálja még a máskülönböben józanul gondolkodókat is.

A mai nap eredménye buzánál hat krajczárnyi árcsökkenés és emellett a szeptemberi és márcziusi terminus reportja leolvadt négy krajczárra. Rozs három krajczárt, zab két krajczárt, tavalyi tengeri, amelyből újabb ötezer métermázsát mondtak fel, két krajczárt veszített árából. Az augusztusi tengeri már csak egy krajczárral olcsóbb a szeptemberinél. A rajusi tengeri állapototák meg: tengeri 4.90 forint, repce 12.45 forint.

A külföldi piacok közül Berlin, London, Liverpool szilárd hangulatot, Páris 20 centimesnyi olcsóbbodást jelentett.

Előfordult készára-eladások.

Mennyiség mínakában	ó vagy uj	buza	tiszavidék	80 ⁵	Budapest	9.95	8 hó
200	uj	buza	tiszavidék	80 ⁵	Budapest	9.95	8 hó
500	"	"	"	80	"	9.95	"
100	"	"	"	80 ⁵	sárga Bpest	9.75	"
200	"	"	"	80 ⁵	"	9.80	"
100	"	"	"	80	"	9.70	"
200	"	"	"	80	"	9.85	"
200	"	"	"	78 ⁵	tisz. Bp.	9.—	"
500	"	"	"	78 ⁵	Budapest	9.70	"
600	"	"	"	77	"	9.55	"
100	"	pestvidéki	81 ⁵	átlag Bpest	9.77 ^{1/2}	"	"
100	"	"	80	"	9.77 ^{1/2}	"	"
150	"	"	78 ⁵	"	9.77 ^{1/2}	"	"
500	"	"	81	"	9.72 ^{1/2}	"	"
100	"	"	79 ⁵	"	9.72 ^{1/2}	"	"
100	"	"	79	"	9.72 ^{1/2}	"	"
100	"	"	80	sárga Bpest	9.60	"	"
100	"	"	80 ⁵	"	9.72 ^{1/2}	"	"
200	"	"	78	"	9.72 ^{1/2}	"	"
400	"	"	79 ⁵	Budapest	9.75	"	"
500	"	"	79 ⁵	sárga Bpest	9.65	"	"
400	"	"	79	"	9.65	"	"
100	"	"	78 ⁵	úszk. Bpest	9.—	"	"
200	"	"	79	sárga Bpest	9.55	"	"
150	"	"	79	"	9.65	"	"
50	"	"	78 ⁵	"	9.65	"	"
100	"	"	78	Budapest	9.50	"	"
200	"	"	78	"	9.60	"	"
100	"	"	76	átlag Bpest	9.35	"	"
300	"	"	75	"	9.35	"	"
200	"	"	75 ⁵	Budapest	9.45	"	"
400	"	fehérm.	79 ⁵	"	9.85	"	"
2500	"	ó-hecsei	76	"	9.40	"	"
9000	"	csurgói	76	"	9.30	"	"
900	"	zentai	76	"	9.35	"	"
450	"	felsőtiszai	79	"	9.60	"	"
200	"	"	79	"	9.65	"	"
300	"	"	80	átl. s. Bp.	9.50	"	"
300	"	"	78	"	9.50	"	"
100	"	"	77	Budapest	9.45	"	"
000	"	szerb	77 ⁵	trans. Bpest	7.40	"	"
1000	"	"	76	"	7.10	"	"
1200	"	rozs pestvidéki	"	Budapest	7.—	kp	"
100	"	"	"	"	6.95	"	"
200	"	zab elsőrendű	"	"	6.05	"	"
200	"	"	"	"	5.90	"	"
100	"	közönség.	"	"	5.87 ^{1/2}	"	"
100	"	"	"	"	5.85	"	"
100	"	"	"	"	5.75	"	"
100	"	"	"	"	5.70	"	"
300	"	tengeri	"	"	5.—	"	"
100	"	árpa közép	"	Szarvas	5.80	"	"
100	"	árpa takarm.	"	Kőbánya	6.—	"	"
100	"	"	"	"	6.10	"	"

Gabonaforgalom:

1898. augusztus 11.

	érkezett	elszállított
	m é t e r m á z s z a	
buzából . . .	25456	—
rozsából . . .	721	206
árpából . . .	1889	309
zabból . . .	1028	—
tengeriből . . .	104	730

Raktárállomány:

	Káraktár	Raktárház	Silos
	m é t e r m á z s z a		
Buza	9000	8698	—
Rozs	600	411	—
Árpa	4300	104	—
Zab	1100	—	—
Tengeri	28500	4276	—
Liszt	15800	893	—

Előfordult határidőkötések.

Áru	Határidő	Délkeleti és déli tőzsde		Délutáni tőzsde			
		Kézd.	Forgalom	Kézd.	Forgalom	Zár.	
buza	márcz.	8.34	{ 8.35-37.35 33-31-28 29	8.30	8.30	{ 8.31-32 30	8.29
"	szept.	8.29	{ 8.30-28-26 24-22	8.24	8.24	{ 8.25-26 27-26	8.24
rozs	szept.	6.75	{ 6.75-73-71 69-66-62 60-56-54	6.53	6.53	{ 6.53	6.54
zab	márcz.	5.55	{ 5.59	5.60	5.59	{ 5.58	5.59
"	szept.	5.38	{ 5.39	5.40	5.39	{ 5.38	5.39
tengeri	aug.	4.90	{ 4.91	4.92	4.90	{ 4.91	4.90
"	szept.	4.90	{ 4.91	4.82	4.91	{ 4.92	4.91
"	máj.	4.13	{ 4.14	4.15	4.15	{ 4.16	4.17
repce	aug.	12.45	{ 12.50	12.55	—	{ —	—

Hivatalos készárjegyzések.

Áru	ó vagy uj	faj	100 kgr. készpénz-ára		100 kgr. készpénz-áru		
			frtól	frtíg	frtól	frtíg	
buza	uj	tiszavid.	74	—	75	—	
"	"	"	76	9.35	9.40	77	9.45
"	"	"	78	9.55	9.65	79	9.70
"	"	"	80	9.80	9.85	81	—
"	"	pestvidéki	74	—	75	—	
"	"	"	76	9.30	9.35	77	9.40
"	"	"	78	9.50	9.60	79	9.65
"	"	"	80	9.75	9.80	81	—
"	"	fehérm.	74	—	75	—	
"	"	"	76	9.35	9.40	77	9.45
"	"	"	78	9.55	9.65	79	9.70
"	"	"	80	9.80	9.85	81	—
"	"	szerb	76	7.25	7.30	—	—
rozs	"	elsőrendű	70—72	7.10	7.15	—	—
"	"	másod.	—	7.—	7.05	—	—
árpa	"	takarm.	80—82	5.65	6.—	—	—
"	"	szeszfőz.	62—64	6.50	7.20	—	—
"	"	sörfőzésre	64—66	7.50	8.50	—	—
zab	ó	—	39—41	5.70	6.—	—	—
tengeri	"	bánsági	—	5.05	5.10	—	—
"	"	másnemű	—	5.—	5.05	—	—
repce	uj	káposzta	—	11.75	12.25	—	—
"	"	másnemű	—	—	—	—	—
kilés	"	—	—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárata			
		augusztus 12-én	augusztus 11-én	augusztus 10-én	augusztus 9-én
buza	márcz.	8.31	8.32	8.24	8.35
buza	szept.	8.25	8.26	8.28	8.29
rozs	szept.	6.53	6.55	6.56	6.58
zab	szept.	5.38	5.39	5.36	5.38
tengeri	aug.	4.90	4.92	4.82	4.84
"	szept.	4.90	4.92	4.83	4.85
"	máj.	4.14	4.16	4.14	4.15
repce	aug.	12.45	12.55	12.40	12.50

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, augusztus 12.

Rendes mederben folyt a tőzsde üzlete a reggeli megnyitáskor; az amerikai béke hírek még meg is szilárdították kissé az irányzatot, mikor a bécsi telefon hirtelen jelenté, hogy az egyik nagy bankház kétezer hitelrészvényt dobott a vásárra. Erre azonnal megállt a forgalom; és a következő perczben megvolt a lanyhaság. Délben aztán egymás után jöttek a kedvezőtlen hírek; mindig csak Bécsből: Bánffy utja Ischlbe az Ausztriában és Magyarországon egyaránt kitört kormányválságot jelentő; az osztrák hitelintézet félévi mérlege na-

BABEL.

Francia regény.

(14)

Írta: Augustin Filon.

Külseje kevesebbé gondatlan, mint előbb. Egy napon a gazdasszony, ki őket kiszolgálta, mert Klaus nem engedte meg, hogy Fidés a nehezebb hazi munkát elvégezze, hosszasan nézte az őregét és így szólt:

— Tudja Klaus ur, hogy ön kezd kaczer lenni? Azt beszélük, hogy ön megöregült.

Klaus elpirult — először életében.

— A gyermekért öltözködöm, nehogy pirulnia kelljen miattam, ha együtt megyünk végig az utcán.

1884. nyarán volt, a hosszú és szép napok évszakában. Fidés, ki egy júliusban teendő vizsgára készült, sápadtabbnak látszott mint rendesen. Klaus így szólt:

— Ha így folytatja, megöli magát. Nyugalomra van szüksége, friss levegőre, ha csak egy félnapra is. Nem unta még meg a várost utcazával és házaival? Nem gondolja, hogy egészségesebb volna az erdők illatát beszívni, kőszénpur helyett? Hallgatni a madarak énekét, az újság- és kenyérárusok kiabálása helyett?

— Szegény Daddym, ön inkább póta, mint filozóf. Én nem kívánom hallgatni a madarak énekét: ők nem mondanak nekem semmit.

— És mit mond önnek az újságárus, vagy a kenyérárus gyerek kiáltása? — A dolgok egész tömegét mondja Daddy, azokat a dolgokat, melyeknek fontosságát ön-től, épen öntől tanultam felismerni. Ezek a gyerekek a test és a szellem táplálékát hordják körül és megfelelnek a két legnagyobb kérdésre: „Mit fogok ma enni és miről fogok ma gondolkodni?”

Klaus imádatlalt tekintett a leányra és boldog volt, mert Fidés azokkal az érvekkel győzte le őt, melyeket ő maga oltott beleje.

— Sebaj! egy délelőtt a zöldben visszajadja üde arcszínét és megpihenteti agyát a vizsgához.

Fidés vállalt vont és ez beleegyezését jelentette.

Szombaton az ég, melynek épenséggel nincs különös oka, hogy Kausot kegyelje, gyönyörű szép tiszta volt és pompás idő ked-

vezett az öreg német és fogadott leánya: kirándulásának. Fidésen könnyű rózsaszínű szövetruha, barna szalmakalap, kis szürke czipő és svéd keztyű, kezében fehér napernyő volt. Amióta elhagyták lakásukat, Klaus valóságos extázisban volt és néma imádata nem kerülte ki Fidéset. Elvégre is tizenkilenczéves korban boldogító a szépség tudata, még akkor is, ha ez a tudat már nem is egészen új és bárki legyen is e régi újság hírnöke.

— Ugy-e, hogy csinos vagyok így? szólt Fidéset könnyedén.

Es anélkül, hogy választ várt volna, folytatta:

— És ön Daddy, ön is kicsinosította magát.

Klauson két nyakkendő, kesztyű, régi szabású, hosszú zöld, bársonyalléros kabát volt. Közélről tekintve föltalálható volt rajta az öt brandenburgiak vonása, kik harminczöt évvel előbb oly vigan éltek Heidelberg csap-székeiben. Egy germán eredetű terjedelmes esernyő tette tökéletessé az öreg toilletjét. Mosolygott, kezeit cipőjére tette és egyet forgott, hogy Fidés jobban szemügyre vehesse.

— Pompásak vagyunk mondá a fiatal leány, csak attól félek, hogy nem fogunk megtetszeni a madaraknak és akkor ők nem énekelnek nekünk.

És Fidés mosolygott, majdnem kaczagott. Oh milyen szépen kezdődik ez!

Három óraker Sidcupra, egy kis állomásra érkeztek. Ez a hely Kentnek egyik legjellemzetesebb és legboldogabb fészke volt, egyike azoknak, hol az egykori „vidám Anglia” legübbet nevetett. Azok a rettenetes kőművesek, kik azokat a kalitkaszzerű, unalmasan egyforma lakásokat építik, ide még nem haltak be. A természet és az ember szabad fantáziája működik itt.

Kétszázéveseny fenyők szegélyezik a réteket, melyeket sohasem kaszálltak le s hol a tehének mellig gázolnak a fűben. A pompás sövény minden irányba veti szét kusza ágait. A falu házai rendszer nélkül, tetszés szerint, minden távolságban és minden irányban épültek, elől virággyalokkal, hátul konyha-kerttel. A házak körül rózsaszalabú, kékszemű, kenderhajú meztelen gyerekek játszanak a kutyákkal, tyukokkal és kakasokkal. Az alacsony, négyyszögű vendégfogadó feltűnik czimtablájának élénk színeivel: a széles czimer, melyen egy nemesi

család insigniái ragyognak, szabadon himbalódzik egy nagy vasszege, a kapu felett. Az utmenti széles patakban kristálytisza víz csörgedez. A fogadó előtti barnatalajú téren egy kis ponyy, mely egy fürge kétkezesű elé van fogva, türelmetlenül rázza az abrakos tarisznyát, míg két hatalmas mecklenburgi, görnyedve a maguk után vonzolt sörös kocsi terhétől, mintegy türelmen int a tüzesvérű ponynyt. A nyitott ablakokon át férfiakat látni, kik a vöröses és az időtől fényes fenyőfaasztaloknál isszák meg sörüket nagy czinedényekből. A kapuban egy cselédeleány láthat-lankodik.

(Folytatása következik.)

A főszerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

Ügynökök

magas provisió mellett felvétetnek egy igen előnyös szép biztosítási ág terjesztésére a Hamburgi katona-szolgálati, kiházasítási és korbiztosítási társulat vezérügynökségénél, Budapest, Almássy-utca 4. Biztosításokban nem jár tasakkellően kiképezetnek. Ugyanott egy pénzbeszedő felvétetlik 500 frt kauló mellett.

G. Németh I.

Ügyvéd irodája

IX. ker., Ferenzy-körút 42. Gyorsan eljár peres és peren kívüli ügyekben a törvénykezés bármely ágában. Szociális a közigazgatás terén és szakkerületen elintéző

katonaügyeket (reklamációk, szabadságolás, póttartalékbalvevés, nőtlési engedély stb.) Eljár az

iparügyekben (iparigazolvány, engedély, békéltetés-biztosítás, iparhatóság előtti viták és kihágási ügyek, telepenge-dély stb.) Kisziközöl szabadság-dalimat, italmérés jogot stb., valamint elintézi az adó- s illetéktügyeket. Levéltudomkeresések gyorsan fogantatottatnak. Vidéki ügyvédek helyettesítése mérsékelt díjak mellett. Irodai órák:

8-12-ig, 3-6-ig.

A Fővárosi Bank részvény-tára. V., Erzsébet-tér 1. sz. személyhitelegyletet létesít és hiteleket ad két keznek kezessége vagy bekebelezés mellett és pedig: kezesek mellett 500 frtól 5000 frtig bekebelezés „ 1000 „ 20000 „ engedélyez tározahiteleket is 1000 frttól 10000 frtig, esetleg nagyobb összegeket is. A közelebbi feltételek a bankban tudhatók meg. 1297 Az igazgatóság.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. augusztus 12-én.

Table with multiple columns: Állampapírok, Záloglevelek, Elsőbbségek, Részvények, and various bank and stock prices. Includes sub-sections like 'Bancok' and 'Takarékpénztárak'.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. augusztus 13-án. [1]

VÁROSLIGETI SZINKÖR

Igazgató *Feld Zsigmond.*

Szilágy Kornél, a Magyar színház tagja, mint vendég.

Háromláb

kapitány.

Énekes bohózat 3 felvonásban.
Írta: Kövessy Albert és Faragó Jenő.

Kezdet 7 órakor.

BUDAI SZINKÖR

Katinka.

Népies dráma 2 felvonásban.
Est követi:

Az egyetlen leány.

Vígjáték 1 felvonásban.
Kezdet 7 órakor.

KISFALUDY-SZINHÁZ Ó-BUDÁN.

Igazgató: *Féjér Dezsi*

Krach Móni

az Ó-budai fenegyörgy.
Kezdet 7 és fél órakor.

Budapesti lóversenyek

1898. augusztus 14, 15, 18, 20, 21, 23, 25, 27, 28 és 30-án.

Kezdetük mindig délután 3 órakor.

Beléptijegy naponként:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	5 frt
I. hölgyeknek	3 frt
I. katonatisztéknek	3 frt
II. urak vagy hölgyeknek	1 frt
Állóhely a versenypálya közepén	30 kr.

Az augusztusi 10 napra:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	40 frt
I. hölgyeknek	20 frt
I. katonatisztéknek	20 frt

A külön elküldött fogadási helyre (a bookmakerek körébe) beléptijegy mind a 10 napra 25 frt.

A totalisateurokhoz azonban, mint eddig, úgy ezután is szabadon léphetni. Villamos kocsik egész a helyszíning közlekednek. Katona-zene és frissítő-helyek minden osztálynál. 1295

Czimbalom-

kedvelőknek van szerencsém szab. hírneves „Czimbálist” czimbalmait pedáljal vagy anélkül melegen ajánlani. A „Centrális” czimbalomnak azon előnye van, hogy a fenékén alkalmazott aczérsínek fenékének megpedését megövik és elhárítják az *örökös hangolást.* — Tekintve vére hangszereim szak- és czélszerű berendezését és az anyagok nagyban beszerzését, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy gyártmányaimat felette olcsóbb vételáron bocsáthatom forgalomba, mint bárki. Foll kell említenem, hogy hangszereim begyakorolt munkásain által felügyelet alatt készíttetnek.

Számos elismerést béralkorrendelkezésre bocsáthatok.
APPEL IG. BUDAPEST, Gróf Károlyi-u. 24.
2 évi jótállás. Alapítotott 1872.
Köpes árjegyzék ingyen.

Iskolás gyermekek

részére szükséges fehérneműk legnagyobb választékban és legjutányosabban

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászonraktárban

Kossuth Lajos-utca 11. sz. a. kaphatók.

Tornaeszközök, függőágyak, kötélárúk, hálók
ruhaterítők fehér kendők, zsinórok, tőrök, hordozók, zsinók és ponyvák, valódi angol Lawn-Tennis és kutyatársas-játékok.

Soffer Antal
Budapest, IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.
Péld. Vidékre árjegyzék szertart.

FOGAK 3 forinttól, anélkül, hogy a gyökereket el kellene távolítani, szájpaddással s anélkül is (átszurunk). Fogorvosok ajánlatai nélkül. Cocca-injecció. Igen tartós fogtöltés. — Fogorvosok gyökereit eltávolítják, melyek a szájpaddást károsítják.

Fogorvos dr. NEUFELD
Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

**Ezernyolezszáz-
Negyvennyolcz**

A Magyar

Szabadságharcz Története

képekben.

Szerkesztette jeles írók és művészek közreműködésével

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

ELKÉSZÜLT

ezen díszmű 1000 egykoru képpel, kitűnő kézírások, nevezetes okmányok, kiáltványok s egyéb jellemző nyomtatásokkal a dicső idők érdekes eseményeinek teljes gyűjteménye, mely a nagy korszak lefolyását hű képekben szemléltetően varázsolja elénk.

A képek időrendi sorrendben következnek egymásután, minden kép alatt magyarázó szöveggel, úgy hogy a munka ifjunak és öregnek egyaránt élvezetes olvasmányt nyújt.

A munka daczára rendkívül díszes voltának föltötte olosz,

30 füzetnek 9 forint,

diszkötésben 12 frt az ára,

külön diszkiadás amerikai simított velin-papíron nyomva 15 frt.

Megrendelhető füzetekben előfizetés útján és kötve utánvétellel vagy csekély **havi 1 frtos** részletre is.

Alatti rendelőlapot tessék levelezőlapra ragasztva a kiadóhivatalba beküldeni.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala által megrendelem a múlt kiadótól Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól az

Ezernyolczszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz képekben című díszművet 30 füzetben 9 frt. kötve diszkötésben 12 frt-ért, ugyanaz amerikai simított papíron 15 frt-ért és kötelezem magamat a múlt átvételétől kezdve havonként 1 frtot mindaddig a munka kiadónak Budapestben fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rájlam postai megbízás útján (80 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet: Név és állás:

Az „Országos Hírlap” tek. kiadóhivatalának Budapest, József-körút 65. sz.

Rendelő-lap.

Alulírott ezennel megrendelem ily című művet:

Ezernyolczszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz 1848/49-ben kezelték Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor 30 füzetben 30 kr-ával a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett:

Előfizetek és postautalványon beküldök:

6 füzetre frt 1.80	24 füzetre frt 7.20
12 3.60	30 9.—

Hely és kelet: Név és állás:

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Csószszert is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden írás könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Év. Malasovits Györgyné** nagytársa.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már,** dohányüzem.
- IV. „ Harisch-bazár **Déval József,** dohányüzem.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Hemetsch A. J.** dohányüzem és újüzem.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula,** fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos,** dohányüzem.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Kerezo Janka,** dohányüzem.
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Leigmond,** dohányüzem.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Breuer Mór,** dohányüzem.
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Kobonczy Ilona,** dohányüzem.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Kesler Károly,** dohányüzem.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Fraud J.** dohányüzem.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérk.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

B. Mariska. Mit jelentsen az, ma nem találkoztam kegyeddél, talán haragszik „azért”. Tiszteletje P. 5816—1

Elegáns, szép fiatal asszonykának, ki kölcsönözne 10 forintot? Választ „Sikkes” címen a kiadóhivatalba kér. 1837—1

Jul. 28. Édes! Csupán levelemet óhajtaná „akkor” vagy megegyedni megjelenésemre is? Egy pillanatnyi édes esőkre vágyom ha „azon” emlékezetes napokon volna ott, akkor bizonyára láthatnám. Csakugyan Z. E.-t értetlen, kit örömei látnak újra, de azért annak, hogy veszedelmesen ért a zenéhez. Számítalanszor eskölje igaz hitre. 1871—1

Szöke Erzsikeknek levél ment a kiadóhivatalba. 5806—1

József 29 címnek levele van a kiadóhivatalban. 1869—1

Régi nem jöhet — levél ment a szokott címen. Sürgős választ kér. 5810—1

Florensa. Kedves Nagyság! Térdhajtva kérem, adjon alkalmat a közelebbi megismerkedésre — és én akkor boldog leszek. Elképzelem magamnak, hogy csak felsőbb lények tudnak a vonón így uralkodni és avval elhárítani. De most meggyőződésem róla, hogy itt a földön is van egy haldandó és ez — ön. Művészes jellemeivel a legtegyetlenebb szívet is nemessé teheti, magam részéről a szó legszorosabb értelmében el voltam ragadtatva és alig tudom az időt bevinni, hogy újra oly boldog legyek, mint voltam akkor. Előlejttem azt nem lehet. Én lehetőségre e hó 15-én Budapestre visszautaztam és legyen meggyőződésem, hogy első utam önből fog vezetni. Fogadja ez uton halás köszönetemet azon boldogságért, amelyet nekem juttatni méltóztatott. Aranyos keszűt eskölve, ugyszintén Erzsike-t, maradok hódoló tisztelettel „rodnok”. 5828—1

HÁZASSÁG.

Férjhez adni óhajtanám csinos, háziasszonnyal nevelt leányomat biztos egzisztenciájú intelligens izr. uriem e ház. Teljes néveléssel ellátott leveleket „N. N. 20” alatt a kiadóhivatal továbbítja. 5812—2

Magasrangú tisztviselő vagyok, egy oly csinos és szellemes hölgyt óhajtanék ismeretséget kötni, kinek 50000 frt hozománya van. Csakis komoly ajánlatra nyitkállok. Leveleket „Tisztviselő” jellegére e laphoz kérek. 5752—2

ÁLLAST KERES.

Szorgalmas és tehetséges fiatalember, ki az irodai munkákban járatos, napi alkalmazást keres. Szíves megkereséseket „Tehetséges” jelleg alatt a kiadó továbbítja. 5782—3

Állást keres egy intelligens fess kisasszony, mint elárúsító, pénztárnál vagy hasonló állást. Ajánlatokat „Z. F.” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja. 5808—3

Fiatal, keresztény leány, ki mint elárúsító már keres, több éven át alkalmazva volt, állást keres. Elmegy vidékre is. Szíves megkereséseket „V. Z. 21.” jelleg alatt a kiadóhivatalba czimzendők. 5824—3

Közgondnoki állást óhajt elnyerni egy hivatalnok, ki 2000 frt biztosítékot nyújthat. Kiváratra referenciákat is adhat. Levelek „Gondnok 30” alatt e laphoz kéretnek. 5820—3

Pénzbeszedői állást keresek, lehetőleg részvénytársaságnál, 2000 frt óvadékkal. Leveleket „2000 frt” jellegre kérek e lap kiadóhivatalához. 5760—3

50 korona jutalmat adok annak, ki nekem egy rak-tárnoki, felügyelői, vagy ehhez hasonló állást szerez. Én egy 30 éves nős kereskedő vagyok. Levélbeli megkereséseket „50 korona jutalom” alatt a kiadóhivatal továbbítja. 5714—3

Hivatalnoknő szép írással, az irodai teendőkből járatos, állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 5840—3

ÁLLAST KAPHAT.

Társalgó kerestetik egy idősebb urhoz. Csakis pontos czimrel ellátott ajánlatok lesznek figyelembe véve. Ajánlatok „Társalgó” jellegre e laphoz kéretnek. 5804—4

Szabász felvételnek egy nagy szabó-műhelybe, előnyben részesülnek: kik már ily minőségben működtek. Levelet e lap kiadóhivatalához „Szabász” jellegre kérek. 5796—4

Szabadalmazott háztartási cikk előállításához, társat keresek, kinek 4—5000 forint készpénze van. Nyereség 60—70%. Ajánlatokat „Szabadalom” jellegre e laphoz kérek. 5758—4

OKTATÁS.

Zongoratanár óhajt egy néhány órát adni. Lehetőleg délután 2—6 közti időközben. Ajánlatokat „Zongora-órák” jellegre e lap kiadóhivatalához kér. 5798—5

Czimbalom-tanítónő ajánlkozik, tanít a legkisebb tünőbb tanmód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekbangu, pedálos Horváth-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 5894—5

Zenetanítónő mérsékelt áron ad alapos oktatást zongorából. Megkereséseket „Zongoratanítónő” jellegre e lap kiadóhivatal továbbítja. 5660—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasut közvetlen közelében egy 2000 négyzetföld nagyságu telek jutányos árban eladó. 5258—7

A Ságymányoson, valamint Agyalföldön Szent László-uton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402—7

Megbízható és járatos egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat- és telket (Ujpest környékén), jutányosan közvetít. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Czim a kiadóhivatalban. 5268—7

A budai oldalon egy kisebbszertű ház vételre kerestetik. Részletes ajánlatok „Ház” jelleg alatt e laphoz kéretnek. 5822—7

ELADÁS.

Kerékpár, kitünő turagép, eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1837—8

Szépen berendezett kavémérés, egy nagyobb vasgyár közelében, közbenjött haláleset miatt azonnal eladó. Ajánlatok „Kavémérés” jellegre e laphoz kérek. 5800—8

A Baross-niczában egy kitünően menő kifőző sürgösen családi viszonyok miatt eladó. Ajánlatokat a kiadó közvetít „Kifőző” jelleg alatt. 5792—8

VÉTEL.

Kalföldi papírgyár a helybeli piacra képviselői alkalmaztatni. Csakis szakemberek kerestetnek. Ajánlatokat „Paper” jellegre e lap kiadóhivatala továbbítja. 5802—9

Veszek levelet használt kerékpárokat. A gyártmány, és az ár megemléstével ellátott ajánlatot ezen laphoz kérek „Kerékpártözsde” címen. 5688—9

Mielőbbi megvételre kerestetik egy 4 méteres portál. Czim a kiadóhivatalban. 5722—9

Könyvtár berendezéséhez jó írók művei vételre kerestetnek. Ajánlatok „Írási könyvtár” alatt a kiadóhoz intézendők. 5826—9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál lakást és teljes ellátást kaphat olcsó ár mellett 1—2 vidéki fia a Józsefvárosban. Kitünő bánásmód biztosított. Czim a kiadóban. 5788—10

Elegánsan butorozott utcai szoba, az 60-ut közelében, kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5698—10

Jgen szépen butorozott kétablakos tiszta udvari szoba azonnal kiadó. Czim a kiadóban. 5580—10

25 frtért teljes ellátást külön bejárattal szobával nyer 1 fiatal ur. Czim a kiadóhivatalban. 5798—10

Egy elegánsan butorozott udvari szoba a Szentkirályi-utczában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5662—10

Egy csinosan butorozott szoba, fürdőszoba használattal és esetleg teljes ellátással. kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5650—10

LAKÁS KERESTETIK.

A Csengery- Izabella- és Vörösmarty-utczában, a Király-utca tájékán 2 szobás utcai lakás minden hozzátartozóval kerestetik. Levélbeli ajánlat „Tiszta lakó” címen a kiadóhivatalba intézendő. 5506—11

A Nagymező-utca környékén keresek egy utcai lakást 2, esetleg 3 szobából és stb.-ből álljon. Az évi bér megnevezésével ellátott ajánlatok „Lakás 1898” alatt a kiadóhivatalhoz czimzendők. 5750—11

SZOBA KERESTETIK.

Váci-körút, Arany János-utca környékén keresek egy szépen berendezett utcai szobát lehetőleg 1-ső emeleten, intelligens családnál. Ajánlatokat „Jó lakó” címen a kiadóba kérek. 5794—12

Két vasuti tisztviselő keres 15-ére egy csinosan butorozott szobát külön bejárattal, egy intelligens családnál, a keleti pályaudvar szomszédságában. Ajánlat „Két vasuti” címen küldendők e laphoz. 5748—12

KIADÓ LAKÁSOK.

A vigszínház tőzsomszédságában ujonnan épült palotában néhány lakás, valamennyi légszusz- és villamvilágítással, legnagyobb komforttal és elegáns berendezéssel, azonnal kiadó. Ugyanott földszinti helyiségek üzletnek vagy raktárnak. Házber igen mérsékelt. Czim a kiadóban. 5388—18

A Garai-utczában 2 utcai szoba, előszoba, konyha, speiz stb.-ből álló lakás sürgős elutazás miatt rendkívül olcsó áron kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5236—13

HITEL—PÉNZ.

120.000 frt értékű vagyonra keresek 50.000 frt kölcsönt, elsőhelyre bekebelezve, 8 év múlva visszafizetésre, 4 1/2%-ra. Ertesítést kérek Kohn Márk, Óvár, u. p. Szklabonya. 1867—14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Tisztító-intézet, a főváros legelénkebb helyén, családi körülmények miatt, olcsón átadó. Szíves megkereséseket a kiadóba kérek „Jó tiszta” jelleg alatt. 5790—17

Nagy bolthelyiség a József körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekoldtsógnól vagy 30 kr-ért Réthy-féle Pemeteffü-cukorkát. 1537—18

Két iskolásleánykát teljes ellátásra elfogad a jövő iskolai tanévre intelligens gyermektelen házaspár. Szigoru felügyelet. Zongoraoztatás, esetleg zongorahasználat. Czim a kiadóban. 5700—18

A legelegánsabb utcai ruhákat olcsó árban készít egy elsőrangú varrónő. Czim a kiadóhivatalban. 5428—18

Teljes ellátást nyerhetnek intelligens fiatal emberek vagy tanulók egész éven át szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 5448—18

Jgen ügyes nőruhák varrónő ajánlkozik házashoz napi 1 frt 50 kr-ért. Czim a kiadóhivatalban. 5508—18